



BADANIE LOSÓW ZAWODOWYCH
ABSOLWENTÓW
UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO
Z ROCZNIKA 2015/2016
POMIAR PO PONAD ROKU OD ZAKOŃCZENIA STUDIÓW

SOCJOSKOP.

Paweł Timler
Wrocław 2020

Spis treści

1. INDEKS NAZW I SKRÓTÓW STOSOWANYCH W RAPORCIE.....	4
2. WSTĘP	5
3. METODOLOGIA BADANIA	6
3.1. Pojęcia stosowane w raporcie	6
Absolwent	6
Losy zawodowe absolwentów	6
Kompetencje zawodowe/umiejętności	7
Aktywność zawodowa i ekonomiczna	7
3.2. Cel badania	7
3.3. Tematyka badania.....	8
Problematyka dotycząca wszystkich absolwentów:.....	8
Problematyka dotycząca osób podejmujących pracę najemną i prowadzących własną działalność gospodarczą:	8
Problematyka dotycząca osób bezrobotnych:	9
Problematyka dotycząca osób podejmujących naukę:	9
3.4. Próba badawcza.....	12
4. CHARAKTERYSTYKA ABSOLWENTÓW ROCZNIKA 2015/2016 W PODZIALE NA STUDIA I I II STOPNIA ORAZ JEDNOLITE MAGISTERSKIE.....	15
5. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO	23
5.1. Status społeczno-zawodowy absolwentów	23
5.2. Kontynuowanie nauki na studiach wyższych	27
5.3. Kompetencje absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego.....	32
Kompetencje poznawcze	33
Kompetencje osobiste	34
Kompetencje społeczne	36
Kompetencje specjalistyczno-techniczne	37

5.4	Zadowolenie z ukończonych studiów	40
5.5	Kierunki migracji zawodowej absolwentów.....	43
5.6	Podnoszenie kwalifikacji	49
5.7	Informacje o absolwentach podejmujących zatrudnienie.....	50
5.8	Informacje o absolwentach prowadzących działalność gospodarczą	65
5.9	Informacje o absolwentach pozostających bez pracy	72
6.	PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA ABSOLWENTÓW UNIWERSYTETU RZESZOWSKIEGO Z ROCZNIKA 2014/2015	81
	Poziom uczestnictwa absolwentów w badaniu losów zawodowych	81
	Status społeczno-zawodowy absolwentów	82
	Kontynuacja nauki na studiach wyższych	82
	Kształcenie na Uniwersytecie Rzeszowskim a kompetencje absolwentów	83
	Zadowolenie z ukończonych studiów	84
	Kierunki migracji zawodowej absolwentów	84
	Podnoszenie kwalifikacji	85
	Informacje o absolwentach podejmujących zatrudnienie	85
	Informacje o absolwentach prowadzących działalność gospodarczą	86
	Informacje o absolwentach pozostających bez zatrudnienia	87
7.	SPIS TABEL.....	88
8.	SPIS WYKRESÓW	92

1. INDEKS NAZW I SKRÓTÓW STOSOWANYCH W RAPORCIE

1. **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviewing*) – wywiad wspomagany komputerowo przy pomocy strony WWW. Jest to technika badawcza w badaniach ilościowych, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej poprzez stronę www.
2. **Fala badania** – jednorazowa wysyłka kwestionariusza ankiety za pośrednictwem Internetu.
3. **Internetowy System Badania Losów Zawodowych** – oprogramowanie wspomagające przeprowadzanie badań ankietowych. W zależności od wymagań może być wykorzystany do realizowania badań prowadzonych różnymi metodami.
4. **SMSAPI** – platforma przeznaczona do masowej wysyłki wiadomości SMS, MMS oraz komunikatów głosowych VMS.
5. **Ustawa o szkolnictwie wyższym** – Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) z nowelizacją z dnia 1 października 2014 r.

2. WSTĘP

Podobnie jak w poprzednich latach przedmiotem badania **„Losy zawodowe absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 – pomiar po roku od ukończenia studiów”** jest przebieg karier zawodowych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich realizowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim. Celem badania jest uzyskanie informacji pozwalających dostosować ofertę edukacyjną oraz programy kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Badanie składa się z czterech etapów i ma charakter panelowy, co oznacza, iż absolwent bierze w nim udział kilkakrotnie. Pierwszy etap badania realizowany jest bezpośrednio po ukończeniu kształcenia na studiach I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich. Studenci proszeni są o wyrażenie zgody na uczestnictwo w badaniu, a następnie wypełniają wstępną ankietę dotyczącą m.in.: aktywności społeczno-zawodowej w trakcie studiów, stopnia zadowolenia z ukończonych studiów oraz przyszłych planów edukacyjnych i zawodowych. Kolejne etapy badania absolwentów realizowane są po roku, po trzech i po pięciu latach. Badania te koncentrują się na ustaleniu wpływu studiów ukończonych na Uniwersytecie Rzeszowskim na obecną sytuację zawodową absolwentów. W niniejszym raporcie przedstawione zostały wyniki II etapu badania losów zawodowych **absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016**, tj. badania przeprowadzonego **po ponad roku od ukończenia studiów**. W celu zyskania możliwie pełnych informacji na temat wpływu studiów na sytuację zawodową absolwentów wszystkie wyniki przedstawione w niniejszym raporcie prezentowane są w podziale na absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Zapraszamy do lektury raportu!

*Zespół Biura Karier
Uniwersytetu Rzeszowskiego*

3. METODOLOGIA BADANIA

W celu zachowania ciągłości badania oraz bezpośredniej porównywalności danych pochodzących z kolejnych jego etapów, tegoroczną falę badania oparto na nie zmienionej, w stosunku do poprzednich edycji, metodologii badawczej, kwestionariuszu oraz podstawach teoretycznych. Najważniejsze pojęcia zostały zdefiniowane podobnie jak w poprzednich edycjach badania, jednak dla kompletności raportu zostały zaprezentowane poniżej.

3.1. Pojęcia stosowane w raporcie

Absolwent

Główny Urząd Statystyczny w raporcie „*Szkoły Wyższe i ich finanse w 2010 r.*”¹ definiuje absolwenta szkół wyższych jako osobę, która uzyskała dyplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i - po obronie pracy dyplomowej – uzyskała tytuł zawodowy magistra (po studiach magisterskich jednolitych lub II stopnia/uzupełniających), inżyniera lub licencjata (po studiach I stopnia/zawodowych).

W niniejszym raporcie termin absolwent studiów I stopnia oznacza osobę, która uzyskała dyplom potwierdzający ukończenie studiów wyższych i uzyskała tytuł inżyniera lub licencjata w 2016 roku, natomiast absolwent magisterskich studiów jednolitych oraz studiów II stopnia oznacza osobę, która uzyskała dyplom potwierdzający ukończenie studiów wyższych i uzyskała tytuł magistra w 2016 roku.

Losy zawodowe absolwentów

Losy zawodowe absolwentów w niniejszym opracowaniu zasadniczo utożsamiane są z karierą zawodową, która definiowana jest jako wielowymiarowy, indywidualny scenariusz przebiegu życia zawodowego, obejmujący różne aspekty aktywności: zawodowy, psychologiczny, społeczny i życiowy (tzw. związany z rozpatrywaniem życia zawodowego w perspektywie życia jednostki)². W badaniu uwzględniono aspekt zawodowy oraz aspekt społeczny.

¹ *Szkoły Wyższe i ich finanse w 2010*, Warszawa 2011, s.11

² M. Suchar, *Modele karier. Przewidywanie kolejnego kroku*, Warszawa 2010, s. 11

Kompetencje zawodowe/umiejętności

Termin kompetencje oznacza dyspozycje w zakresie wiedzy, umiejętności i postaw, które pozwalają realizować zadania zawodowe na odpowiednim poziomie. Można je rozwijać i kształcić³. W raporcie wydzielono kompetencje bazowe (poznawcze, społeczne i osobiste) oraz wykonawcze (biznesowe, firmowe, menadżerskie)⁴.

Aktywność zawodowa i ekonomiczna

W odniesieniu do zbiorowości osób badanych, w której występują zarówno osoby pracujące, uczące się, jak i bezrobotne – w celu opisanego statusu na rynku pracy przyjęto podział wykorzystywany w Badaniach Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) ze względu na aktywność ekonomiczną. Zgodnie z definicją stosowaną w BAEL osoby aktywne ekonomicznie to osoby w wieku 15 lat i więcej, które pracują, są bezrobotne, a także bierne zawodowo (np. uczą się)⁵.

3.2. Cel badania

Głównym celem zrealizowanego badania jest diagnoza sytuacji absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 na rynku pracy oraz dokonanie przez nich oceny kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim z perspektywy ponad roku od zakończenia studiów.

W ramach celu głównego sformułowano następujące cele szczegółowe:

- określenie liczby absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego, którzy są aktywni ekonomicznie;
- ocena ukończonych na Uniwersytecie Rzeszowskim studiów i ich wpływ na rozwój kariery zawodowej absolwentów;
- dostarczenie informacji władzom Uniwersytetu Rzeszowskiego na temat obszarów kształcenia/działalności Uniwersytetu Rzeszowskiego, które należy zweryfikować.

³ G. Filipowicz, *Zarządzanie kompetencjami zawodowymi*, Warszawa 2004, s. 17-18

⁴ Tamże, s. 37-38

⁵ http://www.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-6827.html (stan na dzień 19.11.2012)

3.3. Tematyka badania

Kwestionariusz ankiety przygotowany na potrzeby realizowanego badania składał się z 60 pytań, z których 31 przeznaczonych było dla wszystkich absolwentów, natomiast pozostałe dedykowane były poszczególnym kategoriom respondentów, zależnie od ich sytuacji zawodowej, tj. osobom pracującym, osobom prowadzącym własną działalność gospodarczą, osobom pozostającym w momencie badania bez pracy oraz osobom kontynuującym naukę.

Problematyka dotycząca wszystkich absolwentów:

- Jak absolwenci UR oceniają ukończony kierunek pod względem możliwości znalezienia zatrudnienia i rozwoju swoich umiejętności/kompetencji?
- Czy ukończony kierunek studiów jest godny polecenia znajomym?
- Czy wybraliby jeszcze raz ten sam kierunek?
- Jak oceniają szanse na zatrudnienie po ukończeniu danego kierunku z perspektywy czasu?
- Jakie były motywy wyboru kierunku?
- Czego zdaniem absolwentów UR zabrakło podczas kształcenia na UR, a co byłoby istotne z punktu widzenia poszukiwania pracy?
- Jaki procent absolwentów UR: pracuje, nie pracuje, kontynuuje naukę, prowadzi własną działalność gospodarczą i z jakich kierunków rekrutują się osoby należące do tych kategorii?
- W jakich województwach absolwenci UR poszukują pracy?
- Czy absolwenci UR po ukończeniu studiów podnoszą swoje kwalifikacje?

Problematyka dotycząca osób podejmujących pracę najemną i prowadzących własną działalność gospodarczą:

- W ilu miejscach pracowali absolwenci UR od momentu zakończenia studiów do udziału w badaniu?
- Jak długo absolwenci poszukiwali pierwszej pracy?
- Czy wykonywana praca jest związana z kierunkiem studiów?
- Jaka jest forma zatrudnienia, stanowisko, branża, wysokość zarobków netto?

- W jakim województwie, kraju absolwenci podejmują zatrudnienie?
- W jakim momencie absolwenci rozpoczęli działalność gospodarczą?
- Jakie były powody założenia firmy?
- Czy działalność firmy jest związana z kierunkiem studiów badanych absolwentów?
- W jakim województwie funkcjonują firmy?
- W jakiej branży działają nowo otwarte firmy?
- Czy przy zakładaniu działalności gospodarczej absolwenci UR korzystali ze wsparcia finansowego? Jakie były źródła wsparcia finansowego?

Problematyka dotycząca osób bezrobotnych:

- Jak długo absolwenci UR pozostają bez pracy?
- Czy badani bezrobotni są zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy?
- Czy aktualnie bezrobotni absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego podejmowali jakąkolwiek pracę po zakończeniu studiów?
- Czy pozostający bez pracy absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego poszukują pracy? Jeśli nie, to dlaczego?
- Jakie działania podejmują w celu znalezienia pracy? Jak określają swoją aktywność w poszukiwaniu pracy?
- Po ukończeniu jakich kierunków absolwenci UR najczęściej pozostają bez zatrudnienia?
- Czy absolwenci UR poszukiwali pracy w innych województwach i za granicą?

Problematyka dotycząca osób podejmujących naukę:

- Jakie były motywy kontynuowania kształcenia przez absolwentów UR?
- Jaki rodzaj studiów wybierali absolwenci UR (licencjackie, magisterskie, doktoranckie, podyplomowe)?
- Czy absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego kontynuują kształcenie na tym samym kierunku, czy wybierają nowy kierunek studiów?
- Czy absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego podejmują naukę na UR czy na innej uczelni?

Niniejsze badanie zostało przeprowadzone w okresie od października 2018 roku do końca lipca 2019 roku pośród absolwentów 12 wydziałów Uniwersytetu Rzeszowskiego, którzy zakończyli naukę na studiach I i II stopnia lub jednolitych magisterskich w roku akademickim 2015/2016.

W ramach II etapu badania losów zawodowych absolwentów, realizowanego po upływie co najmniej roku od ukończenia studiów wykorzystano Internetowy System Badania Losów Zawodowych Absolwentów z modułem badań internetowych CAWI (Computer Assisted Web Interviewing). Za pomocą systemu wysłano do absolwentów, którzy wyrazili zgodę na udział w badaniu, zaproszenia do wypełnienia ankiety drogą internetową (I fala badania). W odniesieniu do absolwentów, którzy nie odpowiedzieli na ankietę, rozesłano czterokrotne przypomnienia o wypełnieniu ankiety (II fala badania).

Odpowiedzi udzielone na pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety zostały poddane analizie, której efektem finalnym jest niniejszy raport. Poszczególne etapy procesu badawczego prezentuje schemat poniżej.

ETAP 1 Pomiar początkowy

- Uzyskanie zgody od osób kończących studia na przetwarzanie danych osobowych w celu umożliwienia przeprowadzenia badań losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Rozdanie studentom/absolwentom Uniwersytetu Rzeszowskiego (wyrażającym chęć udziału w badaniu) ankiety w celu zebrania podstawowych informacji na temat ich aktywności zawodowej i społecznej, podejmowanej podczas studiów oraz dalszych planów edukacyjnych.
- Utworzenie bazy danych absolwentów biorących udział w badaniu.
- Opracowanie zebranych danych.
- Przygotowanie raportu wstępnego.

ETAP 2 Badanie CAWI po roku

- Rozesłanie kwestionariusza ankiety do osób, które wyraziły zgodę na udział w badaniu po co najmniej 12 miesiącach od daty ukończenia przez nie studiów. Badanie zostanie przeprowadzone za pomocą systemu CATI-SUPPORT (ankieta internetowa).
- Rozesłanie przypomnień z prośbą o wypełnienie ankiety osobom, które nie odesłały kwestionariusza przesłanego przez Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego.
- Przygotowanie raportu.

ETAP 3 Badanie CAWI po 3 latach

- Rozesłanie kwestionariusza ankiety do osób, które wyraziły zgodę na udział w badaniu po co najmniej 36 miesiącach od daty ukończenia przez nie studiów. Badanie zostanie przeprowadzone za pomocą systemu CATI-SUPPORT (ankieta internetowa).
- Rozesłanie przypomnień z prośbą o wypełnienie ankiety osobom, które nie odesłały otrzymanego kwestionariusza.
- Rozesłanie zaproszeń do wypełnienia ankiety w formie SMS do osób, które nie odpowiedziały na ankietę internetową pomimo otrzymanej wiadomości z przypomnieniem.
- Opracowanie zebranych danych.
- Przygotowanie raportu.

ETAP 4 Badanie CAWI po 5 latach

- Rozesłanie kwestionariusza ankiety do osób, które wyraziły zgodę na udział w badaniu po co najmniej 60 miesiącach od daty ukończenia przez nie studiów. Badanie zostanie przeprowadzone za pomocą systemu CATI-SUPPORT (ankieta internetowa).
- Rozesłanie przypomnień z prośbą o wypełnienie ankiety osobom, które nie odesłały otrzymanego kwestionariusza.
- Rozesłanie zaproszeń do wypełnienia ankiety w formie SMS do osób, które nie odpowiedziały na ankietę internetową pomimo otrzymanej wiadomości z przypomnieniem.
- Opracowanie zebranych danych.
- Przygotowanie raportu.

3.4. Próba badawcza

Nowelizacja Ustawy o szkolnictwie wyższym wdrożyła centralny monitoring karier zawodowych absolwentów, który jest prowadzony corocznie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie danych o absolwentach pochodzących z Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym POL-on oraz danych gromadzonych w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych na kontach ubezpieczonych i płatników składek. W celu dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy uczelnia może prowadzić własny monitoring karier zawodowych swoich absolwentów. Zdecydowano się zatem na kontynuację badań wśród absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego po roku, po trzech i po pięciu latach od zakończenia studiów, ze względu na potrzebę weryfikacji efektywności kształcenia w obliczu dynamicznych zmian zachodzących zarówno w szkolnictwie wyższym jak i na rynku pracy.

W roku akademickim 2015/2016 naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim zakończyło łącznie 5572 absolwentów, z czego 4426 (79,4%) to absolwenci studiów stacjonarnych, a 1146 (20,6%) to absolwenci studiów niestacjonarnych. Struktura populacji ze względu na rodzaj studiów zmieniła się w stosunku do obserwowanej w poprzednich latach. Odsetek studentów studiów stacjonarnych wzrósł (o 7,4 p.p.), a studiów niestacjonarnych zmniejszył się. W trakcie badania realizowanego po ponad roku od zakończenia studiów ankietę wypełniło 812 absolwentów, czyli 14,6% spośród ogółu absolwentów tego rocznika. W stosunku do poprzednich edycji badania zanotowano wzrost o 4,4 p.p., a poziom ankietyzacji osiągnięty w tegorocznym badaniu absolwentów jest relatywnie wysoki. W analogicznym badaniu absolwentów rocznika 2013/2014 poziom ankietyzacji wyniósł 6,3%, zaś dla rocznika 2014/2015 10,3%, co potwierdza, że obserwowany w poprzednich latach spadkowy trend uczestnictwa w badaniu został skutecznie przełamany.

Najwyższe zaangażowanie w prowadzone przez Biuro Karier badanie losów zawodowych po roku od zakończenia studiów wykazali absolwenci *Wydziału Matematyczno – Przyrodniczego* (20,6%), *Wydziału Filologicznego* (17,7%) oraz *Pozawydziałowego Zamiejscowego Instytutu Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych* (16,7%). Na kolejnych miejscach pod względem odsetka uczestników badania Losów Zawodowych Absolwentów znaleźli się absolwenci *Wydziału Muzyki* (16,4%), *Wydziału Biologiczno – Rolniczego* (15,6%), *Wydziału Medycznego* (15,4%) oraz *Wydziału Ekonomii i Wydziału Socjologiczno – Historycznego* (po

13,7%). Niższy (choć wciąż satysfakcjonujący) odsetek uczestników badania zarejestrowano w przypadku absolwentów *Wydziału Prawa i Administracji* (12,3%), *Wydziału Pedagogicznego* (12,2%), *Wydziału Wychowania Fizycznego* (12,0%). Najniższy, wynoszący 10,1%, odsetek uczestników Badania Losów Zawodowych odnotowano wśród absolwentów *Wydziału Sztuki*.

W liczbach bezwzględnych najwięcej uczestników badania jest absolwentami *Wydziału Medycznego* (154 os.), zaś najmniej licznie reprezentowany był *Wydział Sztuki* (7 os.), *Pozawydziałowy Zamiejscowy Instytut Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych* (8 os.) oraz *Wydział Muzyki* (9 os.).

Pomimo tego, że udział w badaniu ma charakter dobrowolny ponad 14% absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego zdecydowało się wziąć w nim udział. Zanotowanym w tegorocznej edycji badania wzrostem stopnia ankietyzacji udało się potwierdzić przełamanie obserwowanego w latach poprzednich trendu do rocznego spadku odsetka uczestnictwa. Odmienne niż w latach poprzednich, globalnemu wzrostowi odsetka uczestników badania Losów Zawodowych Absolwentów towarzyszy wzrost odsetka uczestników badania na wydziałach i kierunkach studiów, na których dotychczas liczba uczestników badania była na tyle niska, iż nie pozwalała na uogólnianie wyników na całą zbiorowość absolwentów danego kierunku bądź wydziału. Należy docenić starania realizatorów badania z Biura Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdyż dzięki ich zaangażowaniu udało się przezwyciężyć obserwowane w poprzednich latach niepokojące trendy. Dzięki podjętym działaniom wzrósł stopień zaangażowania i uczestnictwa absolwentów, a co za tym idzie jakość danych i całego badania, wzrosła. Pomimo tego, należy pamiętać, że w przypadku niezbyt licznych wydziałów czy kierunków studiów w badaniu reprezentuje je zaledwie po kilku absolwentów, tak więc formułując wnioski i rekomendacje dla poszczególnych kierunków studiów należy wziąć pod uwagę ograniczenia reprezentatywności wynikające z niskiej liczebności.

Wydział	Liczba absolwentów UR w roku akademickim 2015/2016			Liczba uczestników badania losów zawodowych po roku od zakończenia studiów			Procentowy udział
	Studia stacjonarne	Studia nie stacjonarne	Ogółem	Studia stacjonarne	Studia nie stacjonarne	Ogółem	
Biologiczno-Rolniczy	469	43	512	78	2	80	15,6%
Ekonomii	399	154	553	64	12	76	13,7%
Filologiczny	404	76	480	72	13	85	17,7%
Matematyczno-Przyrodniczy	416	46	462	81	14	95	20,6%
Medyczny	750	246	997	128	26	154	15,4%
Muzyki	55	0	55	9	0	9	16,4%
Pedagogiczny	478	270	748	60	31	91	12,2%
Prawa i Administracji	565	140	705	74	13	87	12,3%
Socjologiczno-Historyczny	374	43	417	51	6	57	13,7%
Sztuki	68	1	69	7	0	7	10,1%
Wychowania Fizycznego	400	127	527	54	9	63	12,0%
Zamiejscowy Instytut Biotechnologii	48	0	48	8	0	8	16,7%
Ogółem	4426	1146	5572	686	126	812	14,6%

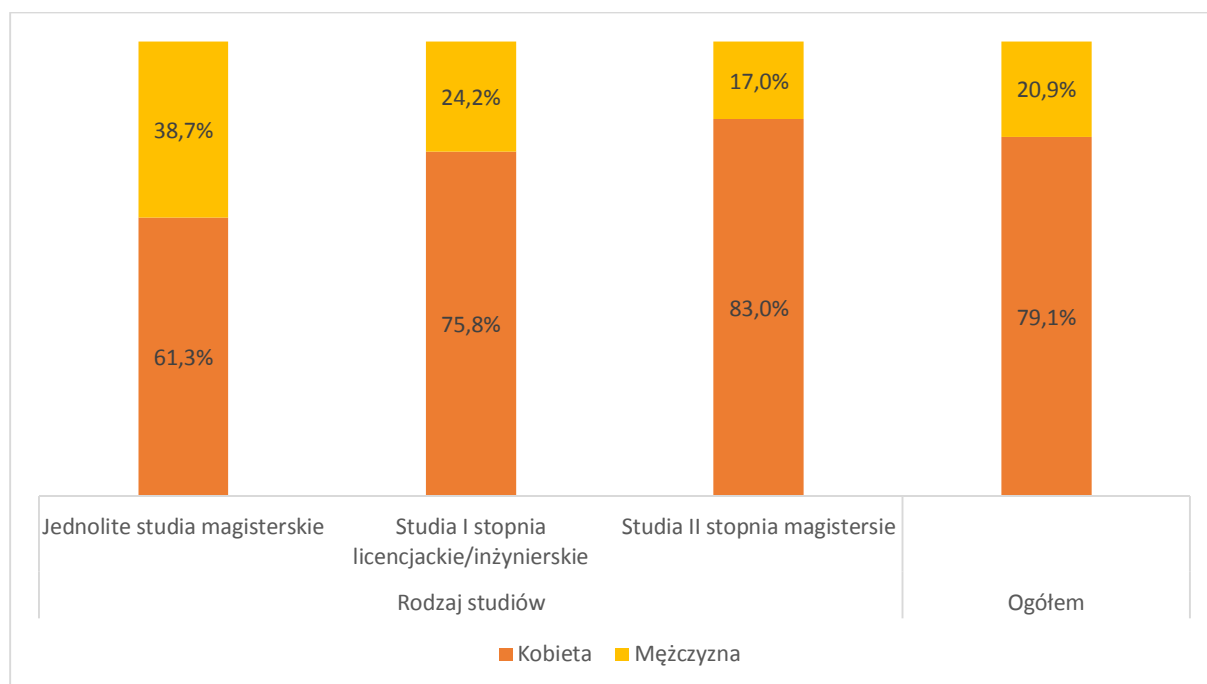
Tabela 1 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego w roku akademickim 2015/2016 oraz uczestnicy II etapu badania losów zawodowych - w podziale na wydziały i typ studiów.

4. CHARAKTERYSTYKA ABSOLWENTÓW ROCZNIKA 2015/2016 W PODZIALE NA STUDIA I I II STOPNIA ORAZ JEDNOLITE MAGISTERSKIE

W roku akademickim 2015/2016 na Uniwersytecie Rzeszowskim naukę zakończyło łącznie 5572 absolwentów, zaś w Badaniu Losów Zawodowych Absolwentów, realizowanym po ponad roku od zakończenia studiów wzięło udział 812 absolwentów, czyli 14,6% ogółu absolwentów tego rocznika. W grupie tej znalazło się 41 absolwentów jednolitych studiów magisterskich (5,0%, spadek o 2,1 p.p.), 314 absolwentów studiów I stopnia (38,7%, wzrost o 1,8 p.p.) oraz 457 absolwentów studiów II stopnia (56,3% wzrost o 0,3 p.p.).

W roku akademickim 2015/2016 studia I stopnia ukończyło 2639 osób, z których 314 odpowiedziało na zaproszenie do udziału w badaniu po ponad roku od zakończenia studiów, co oznacza iż poziom ankietyzacji na studiach I stopnia wyniósł 11,9% (wzrost o 3,6 p.p.). W przypadku absolwentów studiów II stopnia, ankietę wypełniło 457, spośród 2659 absolwentów rocznika 2015/2016, tj. 17,2% ogółu absolwentów tego typu studiów (wzrost o 5,5 p.p.). W przypadku pięcioletnich jednolitych studiów magisterskich były one realizowane jedynie na *Wydziale Prawa i Administracji* oraz *Wydziale Sztuki*, a spośród 273 absolwentów udział w badaniu wzięło 41 osób, co oznacza, że poziom uczestnictwa w badaniu w tej grupie wyniósł 15,0% (bez zmian).

Wśród absolwentów z rocznika 2015/2016, którzy wypełnili ankietę po ponad roku od zakończenia studiów, zdecydowaną większość – 79,1% stanowią kobiety, zaś mężczyźni – 20,9%. Co ciekawe w poprzedniej edycji badania uzyskano dokładnie taki sam wynik. W zależności od rodzaju studiów – jednolitych magisterskich oraz I i II stopnia odsetek absolwentów-mężczyzn biorących udział w badaniu jest bardzo różny i wynosi 17,0% w przypadku studiów II stopnia, 24,2% w przypadku studiów I stopnia oraz 38,7% w przypadku studiów jednolitych magisterskich. W tegorocznej edycji badania udział wzięło 812 respondentów, a w stosunku do poprzedniej edycji badania dotyczącej rocznika 2014/2015 zanotowano wzrost o 40,2 punktu procentowego (p.p.). Wśród uczestników badania było 643 kobiet i 170 mężczyzn. Szczegółowy rozkład płci absolwentów uczestniczących w badaniu przedstawia Wykres 1.



Wykres 1 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na płeć.

Wśród absolwentów z rocznika 2015/2016 najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku od 25 do 27 lat (59,5%), a kolejną pod względem liczebności grupą były osoby w wieku od 28 do 31 lat (33,9%). Absolwenci w wieku od 22 do 24 lat stanowili jedynie 0,4% respondentów, zaś w wieku powyżej 31 lat 6,0% uczestników badania. Struktura wieku absolwentów nie różniła się znacząco od obserwowanej w poprzedniej edycji badania. W przypadku studiów jednolitych magisterskich i I stopnia najliczniejsza była grupa respondentów w wieku od 25 do 27 lat. W przypadku studiów II stopnia najliczniejsza była grupa w wieku od 28 do 31 lat (48,5%). Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich wszyscy respondenci byli w wieku powyżej 24 lat. Zgodnie z oczekiwaniami w przypadku studiów jednolitych magisterskich i studiów II stopnia, do starszych grup wiekowych należał wyższy odsetek absolwentów niż w przypadku studiów I stopnia.

Wiek	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Do 21 lat włącznie	--	--	0,2%	0,1%
Od 22 do 24 lat	--	0,6%	0,2%	0,4%
Od 25 do 27 lat	51,2%	84,1%	43,4%	59,5%
Od 28 do 31 lat	41,5%	11,8%	48,5%	33,9%
32 lata i więcej	7,3%	3,5%	7,6%	6,0%

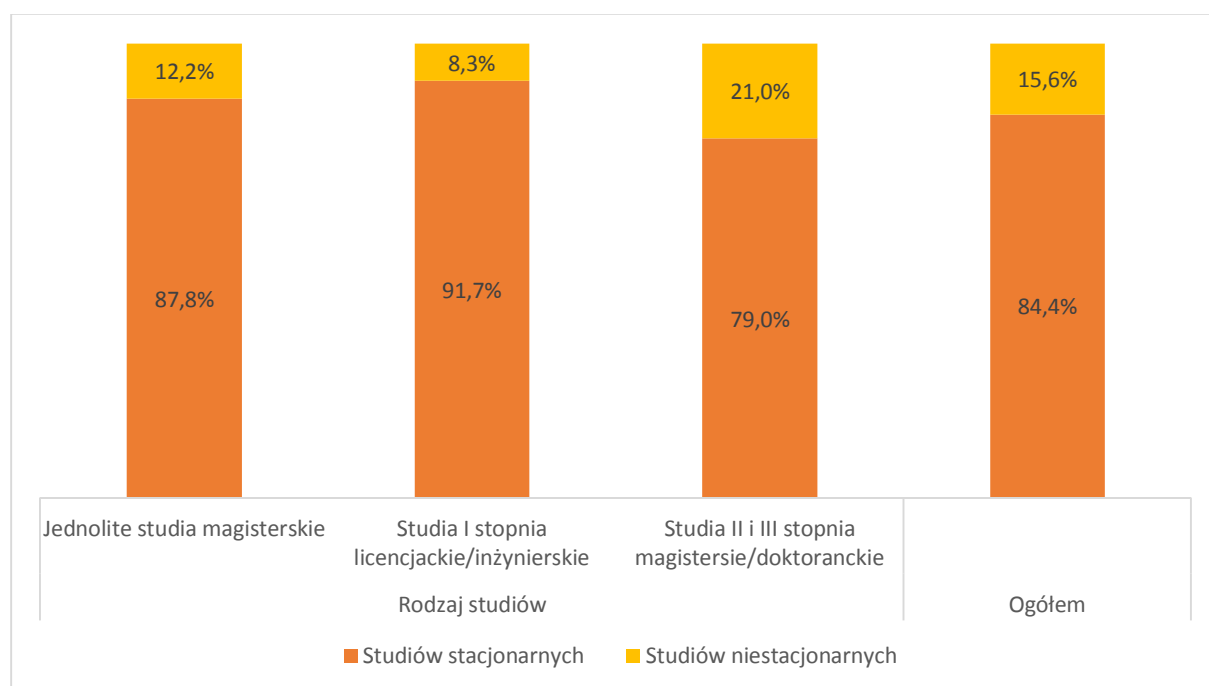
Tabela 2 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na wiek.

W próbie badawczej najwyższy odsetek respondentów reprezentowało wydziały: *Medyczny* (18,9%), *Matematyczno – Przyrodniczy* (11,7%) oraz *Pedagogiczny* (11,2%), zaś najmniejszy odsetek respondentów ukończył *Wydział Sztuki* (0,9%), *Zamiejscowy Instytut Biotechnologii* (1,0%) oraz *Wydział Muzyki* (1,2%). Zaobserwowane różnice wynikają głównie z bardzo dużych różnic w liczebności absolwentów poszczególnych wydziałów Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Wydział	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Biologiczno-Rolniczy	--	6,7%	12,9%	9,8%
Ekonomii	--	9,9%	9,8%	9,3%
Filologiczny	--	11,8%	10,5%	10,5%
Matematyczno-Przyrodniczy	--	16,2%	9,6%	11,7%
Medyczny	--	21,3%	19,0%	18,9%
Muzyki	--	1,3%	1,3%	1,2%
Pedagogiczny	--	9,2%	13,5%	11,2%
Prawa i Administracji	90,2%	7,6%	5,7%	10,7%
Socjologiczno-Historyczny	--	8,0%	7,0%	7,0%
Sztuki	9,8%		0,7%	0,9%
Wychowania Fizycznego	--	7,3%	8,7%	7,7%
Pozawydziałowy Zamiejscowy Instytut Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych	--	0,6%	1,3%	1,0%

Tabela 3 Wydział, na którym studiowali objęci badaniem absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Wśród uczestników badania niemal 85% (wzrost o 7 p.p.) stanowili absolwenci studiów stacjonarnych. Najwyższy odsetek absolwentów studiów niestacjonarnych (21,0%) zanotowano w przypadku absolwentów studiów II stopnia, natomiast w przypadku studiów I stopnia odsetek ten wyniósł 8,3%, a studiów jednolitych magisterskich 12,2%.



Wykres 2 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na formę studiów.

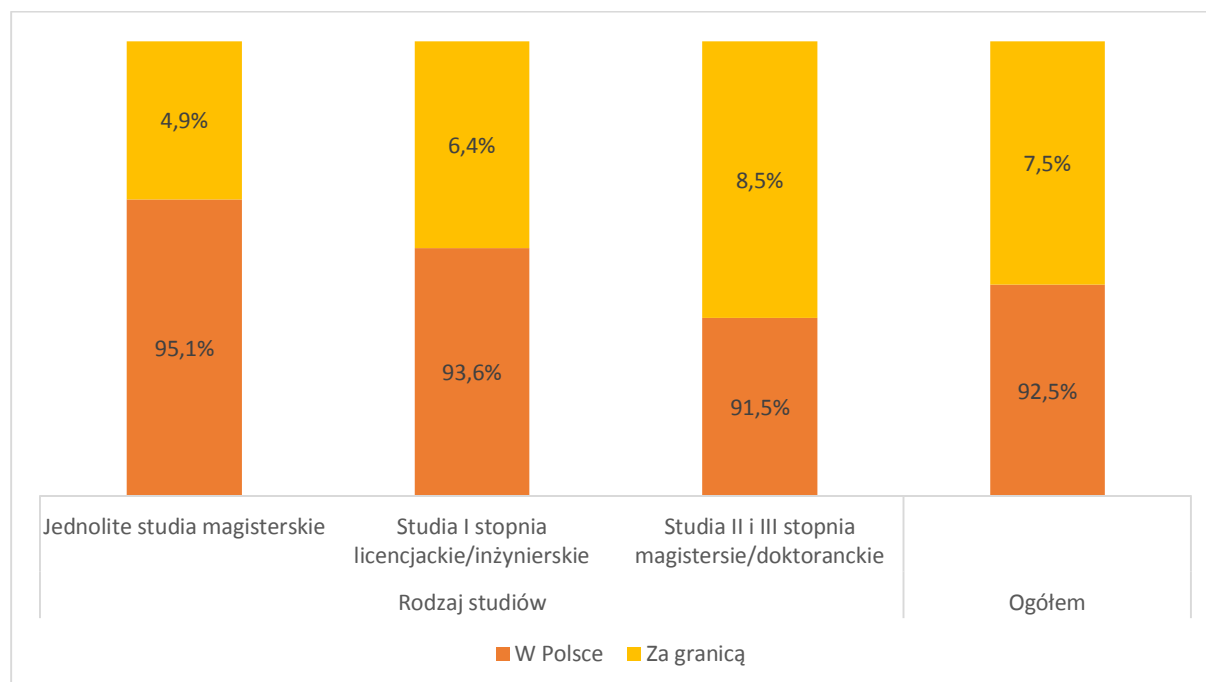
Najliczniejszą, spośród 44 kierunków studiów, grupę uczestników badania stanowili absolwenci kierunków: *Pedagogika* (85 os.), *Ekonomia* (75 os.), oraz *Fizjoterapia* (65 os.). Najmniejsza liczba respondentów ukończyła kierunki: *Fizyka* (1 os.), *Sztuki Wizualne* (2 os.), a także *Archeologia*, *Edukacja Techniczno – Informatyczna* i *Elektrokardiologia* (po 3 os.). Należy zauważyć, że w przypadku kierunków o nielicznej, kilkusobowej reprezentacji wyciąganie wniosków i uogólnień natury statystycznej jest nieuprawnione.

Kierunek studiów	Rodzaj studiów			Ogółem
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	
Administracja	2	20	26	48
Archeologia	0	0	3	3
Architektura krajobrazu	0	1	10	11
Biologia	0	2	2	4
Biotechnologia	0	2	6	8
Dietetyka	0	13	4	17
Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Muzycznej	0	4	5	9
Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Plastycznej	0	0	1	1
Edukacja Techniczno-Informatyczna	0	3	0	3
Ekonomia	0	31	44	75
Elektrokardiologia	0	3	0	3
Europeistyka	0	5	0	5
Filologia Angielska	0	11	22	33
Filologia Germańska	0	7	2	9
Filologia Polska	0	13	16	29
Filologia Rosyjska	0	6	7	13
Fizjoterapia	0	18	47	65
Fizyka	0	0	1	1
Fizyka Techniczna	0	2	7	9
Grafika	4	0	0	4
Historia	0	2	6	8
Informatyka	0	11	3	14
Inżynieria bezpieczeństwa	0	12	0	12
Inżynieria materiałowa	0	9	9	18
Kulturoznawstwo	0	2	5	7
Matematyka	0	8	19	27
Mechatronika	0	5	4	9
Nauki o Rodzinie	0	5	0	5
Ochrona Środowiska	0	5	7	12
Pedagogika	0	23	62	85
Pielęgniarstwo	0	10	14	24
Politologia	0	3	6	9
Położnictwo	0	12	15	27
Praca Socjalna	0	15	4	19
Prawo	35	0	0	35
Ratownictwo Medyczne	0	9	0	9
Rolnictwo	0	2	4	6
Socjologia	0	3	8	11
Sztuki wizualne	0	0	2	2
Technologia Żywności i Żywnienia Człowieka	0	11	37	48

Turystyka i Rekreacja	0	17	23	40
Wychowanie Fizyczne	0	6	17	23
Zdrowie Publiczne	0	3	7	10
Inne	0	0	2	2
Ogółem	41	314	457	812

Tabela 4 Kierunek studiów ukończony przez objętych badaniem absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (kolejność kierunków alfabetyczna).

W chwili realizacji badania zdecydowana większość z 812 uczestników badania mieszkała w Polsce (92,5%), zaś poza granicami Polski zamieszkiwało 7,5% respondentów. Warto zwrócić uwagę, że odsetek absolwentów zamieszkujących poza krajem był nieznacznie wyższy niż w przypadku zeszłorocznej edycji badania, gdzie wskaźnik ten wyniósł 5,9% oraz badania realizowanego przed dwoma laty (6,8%).



Wykres 3 Absolvenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na kryterium miejsca zamieszkania.

Spośród absolwentów rocznika 2015/2016 zamieszkujących w Polsce, aż 79,6% mieszka na terenie województwa podkarpackiego. Drugim najczęściej wskazywanym miejscem zamieszkania jest województwo małopolskie (10,3%), zaś trzecim województwo mazowieckie (3,7%). Wśród kierunków migracji absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego warto wskazać jeszcze województwo lubelskie (2,8%). W przypadku pozostałych województw, jako miejsce zamieszkania wskazuje je poniżej 1% respondentów. Łącznie absolwenci badanego rocznika zadeklarowali pobyt na terenie 13 spośród 16 województw.

Województwo	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Dolnośląskie	2,6%	1,0%	0,2%	0,7%
Kujawsko-Pomorskie	--	0,3%	--	0,1%
Lubelskie	--	3,1%	2,9%	2,8%
Lubuskie	2,6%	--	--	0,1%
Łódzkie	--	--	0,5%	0,3%
Małopolskie	15,4%	9,5%	10,3%	10,3%
Mazowieckie	15,4%	4,8%	1,9%	3,7%
Opolskie	--	0,3%	0,2%	0,3%
Podkarpackie	59,0%	78,9%	82,0%	79,6%
Pomorskie	--	0,7%	--	0,3%
Śląskie	--	1,0%	0,7%	0,8%
Świętokrzyskie	5,1%	--	1,0%	0,8%
Wielkopolskie	--	0,3%	0,2%	0,3%

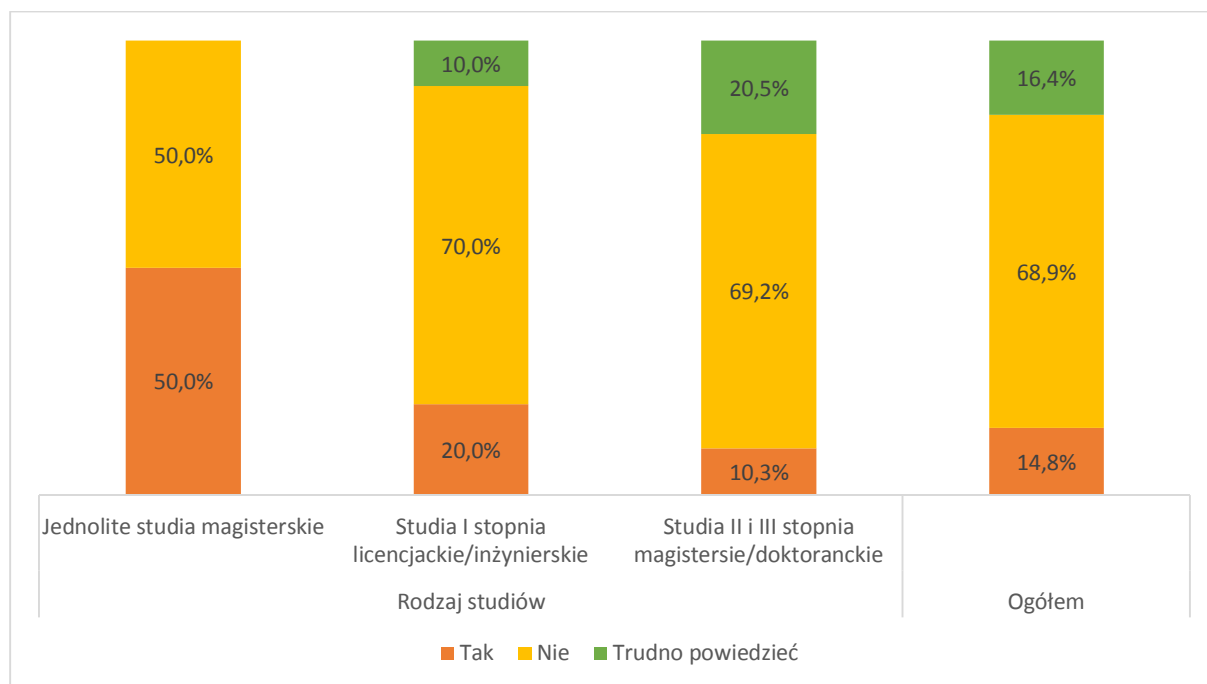
Tabela 5 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na zamieszkiwane województwo.

Spośród absolwentów rocznika 2015/2016 dokładnie 61 osób stanowiących 7,5% deklaruje pobyt poza granicami kraju. Łącznie wskazali oni 14 państw, na których obszarze zamieszkują (w poprzedniej edycji badania było to 12 państw). Poza krajami europejskimi wymienione zostały USA i Australia, na terenie których przebywa odpowiednio 3 i 1 absolwent. Spośród krajów europejskich najczęściej wskazywana była najpopularniejsza również w poprzednich edycjach badania Wielka Brytania (18 os., 29,5%) oraz Niemcy (12 os., 19,7%). Na dalszych miejscach znalazły się Holandia (9 os., 14,8%), Irlandia (4 os., 6,6%), Norwegia i Francja (po 3 os., po 4,9%). Znacznie mniej popularnymi kierunkami migracji okazały się Dania, Hiszpania, Szwajcaria, Ukraina, Węgry i Włochy, w których na stałe mieszka po jednym uczestniku badania.

Kraj zamieszkania w czasie badania	Rodzaj studiów			Ogółem
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	
Wielka Brytania	100,0%	40,0%	20,5%	29,5%
Niemcy		30,0%	15,4%	19,7%
Holandia		5,0%	20,5%	14,8%
Irlandia		10,0%	5,1%	6,6%
Szwajcaria			10,3%	6,6%
Francja			7,7%	4,9%
Norwegia			7,7%	4,9%
Szwecja		5,0%	2,6%	3,3%
Australia			2,6%	1,6%
Dania			2,6%	1,6%
Hiszpania		5,0%		1,6%
Ukraina			2,6%	1,6%
Węgry		5,0%		1,6%

Tabela 6 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na miejsce zamieszkania poza Polską.

Spośród 61 przebywających za granicą absolwentów, plany powrotu do Polski w ciągu najbliższych 6 miesięcy zadeklarowało 9 osób (14,8%), zaś 10 osób (16,4%) nie podjęło jeszcze w tej sprawie decyzji. Ponad ⅔ obecnych emigrantów (42 os., 68,9%) w ciągu najbliższego półrocza nie ma zamiaru wracać do kraju. Wyniki tegorocznej edycji badania potwierdzają wyraźnie większą, niż przed rokiem 2018, polaryzację poglądów emigrantów. Wyniki tegorocznej edycji badania są zbliżone do rezultatów dwóch poprzednich edycji badania i wyraźnie inne niż w badaniach realizowanych w latach poprzednich. Przed rokiem 2018 odsetek osób planujących powrót do kraju było około dwukrotnie wyższy (niż obecnie), zaś odsetek respondentów nie planujących powrotu niższy (o około 20 p.p.). Zmianom tym towarzyszy zmniejszenie się odsetka respondentów nie zdecydowanych. Podsumowując blok pytań dotyczący zamieszkania poza Polską i planów powrotu do kraju, należy zauważyć, że wśród absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego nieznacznie wzrósł odsetek emigrujących za granicę, a osoby które zdecydowały się na opuszczenie kraju wydają się być bardziej zdeterminowane do pozostania poza granicami Polski.



Wykres 4 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy w perspektywie najbliższych 6 miesięcy planuje Pan(i) przyjazd do Polski na stałe?” ze względu na rodzaj studiów.

5. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

5.1. Status społeczno-zawodowy absolwentów

Jednym z podstawowych celów badania losów zawodowych absolwentów była ocena ich atrakcyjności na rynku pracy oraz zbadanie zależności pomiędzy zdobytym na Uniwersytecie Rzeszowskim wykształceniem, a dalszymi losami zawodowymi. W trakcie badania respondenci zostali poproszeni o opisanie swojej sytuacji społeczno-zawodowej za pomocą dziewięciu predefiniowanych kategorii obejmujących szeroki zakres możliwych sytuacji.

Wśród badanych absolwentów najliczniejszą, 44,8% grupę stanowiły osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach prywatnych, zaś drugą pod względem liczności grupę stanowiły osoby zatrudnione w instytucjach państwowych (30,9%). Trzecią najliczniejszą grupą są osoby bezrobotne, których udział wynosi 10,8%. Jest to odsetek wyższy o 0,8 p.p. od wyników badania z roku 2018, gdy odsetek bezrobotnych wyniósł 10,0%. W badaniach realizowanych przed rokiem 2018 bezrobocie wśród absolwentów dotyczyło większego odsetka uczestników

badania, i tak w roku 2017 było to 11,5%, zaś w roku 2016 pozostawanie bez pracy deklarowało 19,8% respondentów. W dalszej części raportu omówione zostały szczegółowe powody braku zatrudnienia.

Własną działalność gospodarczą prowadzi łącznie 5,8% respondentów i jest to wynik wyższy niż w dwóch poprzednich edycjach badania, gdy było to odpowiednio 3,3% w roku 2018 i 4,6% w roku 2017. Wśród absolwentów rocznika 2015/2016, aż 18,3% kontynuuje naukę na studiach wyższych. Jest to bardzo wyraźny, wynoszący 10,7 p.p. wzrost. Dla porównania, w poprzednich edycjach badania kontynuowanie studiów deklarowało 7,6% respondentów w roku 2018 i 11,1% w roku 2017. W porównaniu z poprzednią falą badania nieznacznie (1,1 p.p.) wzrósł odsetek absolwentów pracujących w firmach prywatnych oraz instytucjach państwowych. Zwiększył się również odsetek respondentów prowadzących własną działalność gospodarczą (2,5 p.p.) osiągając wartość wyższą niż w roku 2018. Równocześnie odsetek bezrobotnych pozostał na niemal niezmiennym poziomie (0,8 p.p.). Uzyskane wyniki potwierdzają obserwowaną od trzech lat poprawę sytuacji na rynku pracy. Równocześnie należy pamiętać, że raport przedstawia dane sprzed pandemii wirusa COVID-19, a należy domniemywać, że jego wpływ na wszystkie sfery życia, w tym na rynek pracy będzie bardzo znaczny i negatywny.

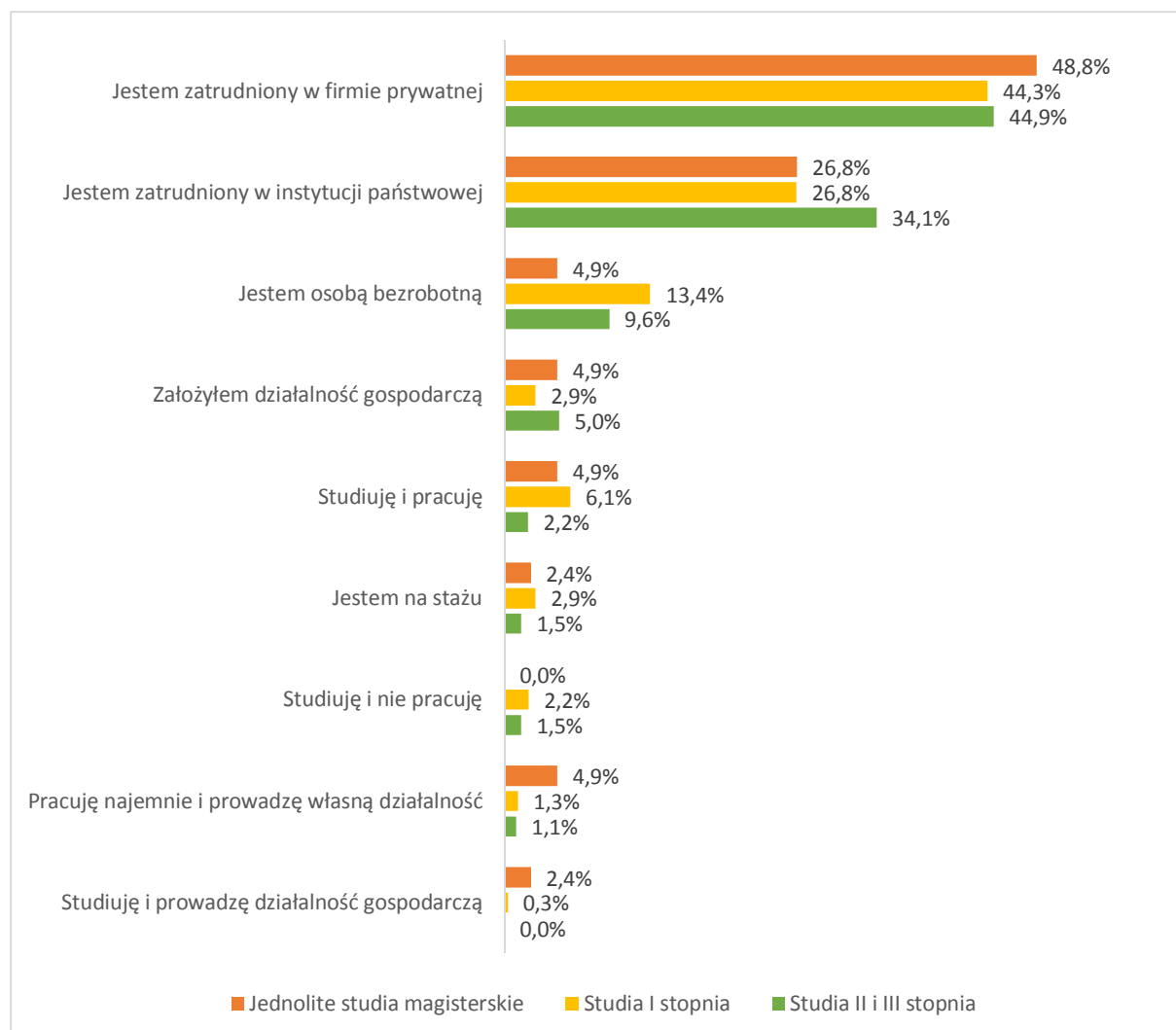
Jaki jest Pana(i) obecny status zawodowy?	Rodzaj studiów							
	Jednolite studia magisterskie		Studia I stopnia		Studia II stopnia		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Jestem zatrudniony(a) w firmie prywatnej	20	48,8%	139	44,3%	205	44,9%	364	44,8%
Jestem zatrudniony(a) w instytucji państwowej	11	26,8%	84	26,8%	156	34,1%	251	30,9%
Założyłem(łam) działalność gospodarczą	2	4,9%	9	2,9%	23	5,0%	34	4,2%
Pracuję najemnie i prowadzę własną działalność	2	4,9%	4	1,3%	5	1,1%	11	1,4%
Jestem na stażu	1	2,4%	9	2,9%	7	1,5%	17	2,1%
Studiuję i pracuję	2	4,9%	19	6,1%	10	2,2%	31	3,8%
Studiuję i prowadzę działalność gospodarczą	1	2,4%	1	0,3%	0	0,0%	2	0,2%
Studiuję i nie pracuję	0	0,0%	7	2,2%	7	1,5%	14	1,7%
Jestem osobą bezrobotną	2	4,9%	42	13,4%	44	9,6%	88	10,8%

Tabela 7 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na status społeczno-zawodowy.

W dalszej części raportu przedstawiono status społeczno-zawodowy studentów jednolitych studiów magisterskich oraz studiów I i II stopnia. Podobnie jak w poprzednim raporcie, ze względu na relatywnie niewielką liczbę uczestników badania, nie zdecydowano się na prezentowanie wyników w podziale na ukończony kierunek studiów.

Najwyższy odsetek pozostających bez zatrudnienia zanotowano wśród absolwentów studiów I stopnia (13,4%). Wśród absolwentów studiów II stopnia bezrobocie wynosiło 9,6%, zaś w przypadku jednolitych studiów magisterskich jedynie 4,9%. Należy uznać te różnice za znaczące, ponieważ poziom bezrobocia wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich jest niemal dwukrotnie niższy niż w przypadku absolwentów studiów II stopnia i niemal trzykrotnie niższy niż w przypadku absolwentów studiów I stopnia. Najwyższy odsetek osób pracujących w firmach prywatnych odnotowano w grupie absolwentów jednolitych studiów magisterskich (48,8%), zaś niższy w wśród absolwentów studiów I stopnia (44,3%) i II stopnia (44,9%). W instytucjach państwowych zatrudnionych było 34,1% uczestników badania, którzy ukończyli studia II stopnia oraz po 26,8% absolwentów jednolitych studiów magisterskich i studiów I stopnia. Na założenie własnej działalności gospodarczej zdecydowało

się ogółem 5,8% uczestników badania, jednak odsetek przedsiębiorców znacząco różni się w zależności od ukończonego rodzaju studiów. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich odsetek przedsiębiorców jest najwyższy i wynosi 12,2%. Wśród absolwentów studiów II stopnia odsetek przedsiębiorców jest dwukrotnie niższy i wynosi 6,1%. Najniższy odsetek przedsiębiorców jest w grupie absolwentów studiów I stopnia – jedynie 4,5% z nich deklaruje prowadzenie własnej firmy.



Wykres 5 Absolwenci rocznika 2015/2016 ze względu na status społeczno-zawodowy i rodzaj studiów.

Porównując status zawodowy absolwentów ze względu na rodzaj studiów, należy zauważyć duże podobieństwa pomiędzy grupami – w każdej z nich dominują respondenci zatrudnieni w firmach prywatnych, a na drugim miejscu w instytucjach państwowych. Znaczące różnice pomiędzy grupami wyłonionymi ze względu na rodzaj studiów występują w przypadku stopy bezrobocia i skłonności do prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Najwyższy odsetek

bezrobotnych zanotowano wśród absolwentów studiów I stopnia - licencjackich, co nie powinno zaskakiwać, ze względu na ich najniższe kwalifikacje. Widoczna jest zanotowana w poprzednich latach poprawa sytuacji absolwentów na rynku pracy, jednak należy pamiętać, że badanie było realizowane przed światową pandemią wirusa COVID-19 i jego wyniki nie uwzględniają jej wpływu na sytuację gospodarczą, w tym rynek pracy.

5.2. Kontynuowanie nauki na studiach wyższych

W tegorocznej edycji badania Losów Zawodowych Absolwentów, kontynuację nauki na studiach wyższych zadeklarowało 18,3% respondentów, podczas, gdy w poprzedniej edycji badania było to 16,5%. Odsetek kontynuujących naukę jest zdecydowanie najwyższy w przypadku studentów studiów I stopnia 38,1% (wzrost o 4,8 p.p.). W grupie absolwentów studiów II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich odsetek kontynuujących naukę na studiach wyższych jest zbliżony i wynosi odpowiednio 5,8% i 5,0%. Dane pochodzące z kolejnych edycji badania Losów Zawodowych Absolwentów wskazują na brak wyraźnej tendencji do kontynuowania nauki u absolwentów jednolitych studiów magisterskich oraz studiów II stopnia. Naukę na studiach wyższych kontynuuje około 40% absolwentów studiów I stopnia. Pomimo obserwowanej dość znacznej zmienności odsetka absolwentów kontynuujących naukę na studiach wyższych wyraźnie widoczna jest tendencja do zakończenia edukacji wyższej i uzyskania tytułu magistra.

Czy kontynuuje Pan/Pani naukę na studiach wyższych? (Nie chodzi o studia podyplomowe)	Rodzaj studiów							
	Jednolite studia magisterskie		Studia I stopnia		Studia II stopnia		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	2	5,0%	119	38,1%	26	5,8%	147	18,3%
Nie	38	95,0%	193	61,9%	425	94,2%	656	81,7%

Tabela 8 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na kontynuację nauki.

Większość, bo aż 63,9% respondentów kontynuujących naukę kształci się na Uniwersytecie Rzeszowskim i w stosunku do ubiegłorocznej edycji badania jest to minimalny spadek o 3,5 p.p. Nieznaczna przewaga osób kontynuujących studia na dotychczasowej uczelni dotyczy absolwentów studiów I stopnia (68,9%), natomiast wśród absolwentów studiów II stopnia jest to 42,3%. Pytanie o kontynuowanie nauki na Uniwersytecie Rzeszowskim lub innej uczelni

zadano jedynie dwóm absolwentom jednolitych studiów magisterskich, a zatem podawanie procentowego udziału poszczególnych odpowiedzi nie ma żadnego sensu. Pozytywnym sygnałem jest fakt, że większość osób kontynuujących naukę wybiera edukację na Uniwersytecie Rzeszowskim. Odstępstwem od tej reguły są absolwenci studiów II stopnia, co nie jest zaskoczeniem biorąc pod uwagę ograniczone możliwości kontynuowania nauki przez absolwentów tego rodzaju studiów (studia podyplomowe zostały w tym pytaniu wykluczone). Można domniemywać, że władze uczelni dostrzegają potrzeby edukacyjne absolwentów studiów II stopnia i potrafią dostosować do nich ofertę uczelni.

Czy kontynuuje Pan(i) naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim?	Rodzaj studiów							
	Jednolite studia magisterskie		Studia I stopnia		Studia II stopnia		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Tak	1	50.0%	82	68.9%	11	42.3%	94	63.9%
Nie	1	50.0%	37	31.1%	15	57.7%	53	36.1%

Tabela 9 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według miejsca kontynuacji nauki.

Wśród respondentów kontynuujących naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim absolwenci studiów I stopnia w 70,6% wybrali dalszą naukę na kierunku ukończonym w roku 2016 (wzrost o 8,6 p.p.). W przypadku studiów II stopnia odsetek absolwentów rozszerzających swą wiedzę na tym samym kierunku był niższy i wyniósł 38,5% (spadek o 9,1 p.p.). Wśród osób kontynuujących naukę znalazło się jedynie dwóch absolwentów jednolitych studiów magisterskich, jeden z nich wybrał kontynuację ukończonego kierunku studiów, a drugi kształcenie na nowym kierunku.

Kontynuacja studiów na:	Rodzaj studiów							
	Jednolite studia magisterskie		Studia I stopnia		Studia II stopnia		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Nowym kierunkiem	1	50,0%	35	29,4%	16	61,5%	52	35,4%
Tym samym kierunkiem, ukończonym w 2016 roku	1	50,0%	84	70,6%	10	38,5%	95	64,6%

Tabela 10 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według kierunku, na którym kontynuują naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Spośród 52 respondentów kontynuujących naukę na tym samym kierunku studiów 27 osób (51,9%) kontynuuje naukę na studiach II stopnia, zaś 9 osób (17,3%) na studiach doktoranckich (III stopnia).

Wśród respondentów wybierających nowy kierunek studiów najliczniejszą grupę stanowiły osoby kontynuujące naukę na studiach II stopnia (27 os.). Nieco mniej liczni (9 os.) byli respondenci kontynuujący naukę na studiach doktoranckich. Wśród respondentów kontynuujących kształcenie na nowym kierunku na studiach I stopnia trzy osoby wybrały studia inżynierskie, a siedem licencjat. Spośród respondentów sześć osób deklaruje kontynuowanie nauki na jednolitych studiach magisterskich.

Proszę wskazać rodzaj studiów nowego kierunku	Rodzaj studiów							
	Jednolite studia magisterskie		Studia I stopnia		Studia II stopnia		Ogółem	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Jednolite studia magisterskie	0	0,0%	6	17,1%	0	0,0%	6	11,5%
Studia I stopnia licencjackie	0	0,0%	2	5,7%	5	31,3%	7	13,5%
Studia I stopnia inżynierskie	0	0,0%	0	0,0%	3	18,8%	3	5,8%
Studia II stopnia	1	100,0%	24	68,6%	2	12,5%	27	51,9%
Studia III stopnia (doktoranckie)	0	0,0%	3	8,6%	6	37,5%	9	17,3%

Tabela 11 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według rodzaju studiów na kierunku innym niż dotychczas ukończony.

Wśród 95 absolwentów kontynuujących naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim 73 osoby kontynuują naukę na tym samym, ukończonym w 2016 roku kierunku studiów. Na nowym kierunku studiów naukę kontynuuje 21 osób. W tej grupie zaobserwowano bardzo duże zróżnicowanie, jeśli chodzi o wybierane kierunki kształcenia – 21 respondentów wskazało 17 różnych kierunków studiów. Dodatkowo żaden ze wskazanych kierunków kształcenia nie uzyskał więcej niż 2 wskazania.

Spośród wszystkich 95 kontynuujących edukację na tym samym, ukończonym w roku 2016, kierunku studiów 85 respondentów kontynuuje edukację na studiach II stopnia, zaś 10 osób na studiach III stopnia – doktoranckich. Z powodu dużego zróżnicowania wyborów i niskiej liczebności próby nie jest możliwe określenie preferencji absolwentów przy wyborze kierunku

kontynuacji kształcenia w zależności od rodzaju studiów. Wśród 52 respondentów kontynuujących edukację na nowym kierunku studiów 6 osób wybrało jednolite studia magisterskie (11,5%), 10 osób studia I stopnia (19,2%, z czego 7 osób na studiach licencjackich i 3 osoby na inżynierskich). Na studiach II stopnia naukę kontynuuje 27 osób (51,9%), zaś na studiach doktoranckich 9 osób (17,3%).

Kierunku, na którym kontynuuje Pan(i) studia na Uniwersytecie Rzeszowskim.	Liczebność
Administracja	1
Agroleśnictwo	1
Ekonomia	2
Filologia Angielska specjalność nauczycielska	1
Historia	1
Inżynieria produkcji	1
Językoznawstwo	2
Kierunek lekarski	1
Literaturoznawstwo	2
Nauki Rolnicze	1
Ochrona środowiska	1
Pedagogika opiekuńczo wychowawcza	2
Pielęgniarstwo	1
Praca socjalna	1
Socjologia	1
Turystyka historyczna i kulturowa	1
Zdrowie Publiczne	1
Administracja	1

Tabela 12 Nowy kierunek studiów podejmowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Najczęściej wskazywanym przez absolwentów rocznika 2015/2016 powodem kontynuacji nauki była *chęć podniesienia własnych kwalifikacji* (66,0%; spadek o 5,3 p.p.) oraz *zwiększenia szans na znalezienie dobrej pracy* (50,3%; bez zmian). Nieco ponad niż ¼ wskazań respondentów (25,2%), jako powód kontynuowania nauki, wymieniła *chęć realizacji własnych pasji i zainteresowań*. W przypadku tego motywu kontynuowania nauki nastąpił spory, wynoszący 12 p.p. spadek w stosunku do ubiegłorocznej edycji badania. Kontynuowanie nauki

jako *sposób uniknięcia bezrobocia* wskazało 13,6% ankietowanych (wzrost o 7,2 p.p.). Na kontynuację studiów jako *wymóg stawiany przez pracodawcę* wskazało jedynie 1,4% (spadek o 2,9 p.p.), zaś na *inne powody* kontynuowania nauki 2,7% respondentów. Wśród absolwentów różnych rodzajów studiów widoczna jest wyraźna różnica w najczęściej wskazywanych powodach kontynuowania nauki. Wśród studentów studiów II stopnia najczęściej wskazywanymi powodami kontynuowania nauki były *ex - aequo: chęć realizacji zainteresowań i pasji* oraz, *chęć podniesienia kwalifikacji* – oba te powody wskazało po 50% ankietowanych. Dla absolwentów jednolitych studiów magisterskich najważniejsza jest *możliwość podniesienia kwalifikacji* – jednak należy pamiętać, że na pytanie o powody kontynuowania studiów odpowiadało jedynie dwoje absolwentów. Natomiast dla absolwentów studiów I stopnia najważniejszą motywacją do kontynuowania nauki pozostaje *chęć podniesienia kwalifikacji* (68,9%), wyprzedzając *chęć zwiększenia swoich szans na znalezienie dobrej pracy*, na którą padło 53,8% wskazań.

Przyczyny podjęcia studiów	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Chcę podnieść swoje kwalifikacje	100,0%	68,9%	50,0%	66,0%
Chcę zwiększyć swoje szanse na znalezienie dobrej pracy	0,0%	53,8%	38,5%	50,3%
Chcę realizować swoje zainteresowania i pasje	0,0%	20,2%	50,0%	25,2%
Kontynuowanie nauki jest sposobem na uniknięcie bezrobocia	50,0%	12,6%	15,4%	13,6%
Taki wymóg postawił mi pracodawca	0,0%	1,7%	0,0%	1,4%
Inna przyczyna	0,0%	1,7%	7,7%	2,7%
Ogółem respondentów	2	119	26	147

Tabela 13 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na przyczyny kontynuowania studiów.

Najczęściej wskazywanym powodem wyboru kierunku studiów są *indywidualne zainteresowania*, tak odpowiedziało 60,2% respondentów (spadek o 6,2 p.p.). Na drugim miejscu pod względem istotności pozostaje przekonanie, że *kierunek umożliwi zdobycie pracy* z udziałem 48,1% (wzrost o 5,4 p.p.). Trzecim najczęściej wskazywanym powodem wyboru kierunku studiów były *sugestie innych osób*, taką odpowiedź wybrało 18,8% respondentów (wzrost o 4,4 p.p.). Wartym odnotowania jest fakt, że dla absolwentów jednolitych studiów

magisterskich równie ważnym jak *indywidualne zainteresowania* powodem wyboru kierunku studiów było *przekonanie o możliwości zdobycia pracy*, natomiast w przypadku pozostałych rodzajów studiów były to jedynie *indywidualne zainteresowania*. Niezależnie od rodzaju studiów *względna łatwość studiowania* na danym kierunku jest ważna dla niewielkiego, nie przekraczającego 7,2% odsetka studentów.

Powody wyboru kierunku studiów	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Indywidualne zainteresowania	56,4%	57,3%	62,6%	60,2%
Przekonanie, że kierunek umożliwi zdobycie pracy	56,4%	48,2%	47,3%	48,1%
Sugestie innych osób (przyjaciele, nauczyciele, rodzina)	35,9%	20,5%	16,1%	18,8%
Przypadek	7,7%	13,0%	9,2%	10,6%
Brak miejsca na kierunku, który preferowałem/am bardziej	2,6%	11,1%	6,7%	8,2%
Względna łatwość studiowania na kierunku	0,0%	6,2%	7,2%	6,4%
Coś innego	2,6%	1,3%	4,0%	2,9%

Tabela 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie o powody wyboru ukończonego w roku 2013 kierunku studiów na UR.

Wśród odpowiedzi *coś innego* respondenci najczęściej wskazywali na kontynuację studiów (przede wszystkim na studiach II stopnia), bliskość miejsca zamieszkania, chęć zdobycia tytułu naukowego (magistra) oraz wymagania pracodawcy. Jeden z uczestników badania odpowiedział, że powodem wyboru kierunku studiów był związek.

5.3. Kompetencje absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego

Biorący udział w badaniu absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego zostali poproszeni o ocenę wpływu ukończonych studiów na ich poziom kompetencji osobistych, społecznych, poznawczych i specjalistyczno-technicznych. Podobnie jak w poprzednich edycjach badania zastosowano typologię kompetencji pochodzącą z opracowania „Kompetencje zawodowe” autorstwa Mariusza Kubat⁶.

⁶ „Kompetencje zawodowe” M. Kubat, dostęp na: www.wup.lodz.pl/files/ciz/ciz_Kompetencje_zawodowe.pdf

Kompetencje poznawcze

Wśród kompetencji poznawczych, na rozwój których wpływ miało ukończenie studiów, absolwenci najczęściej wskazywali *świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się*. Na rozwój tego rodzaju kompetencji wskazało średnio 65,0% uczestników badania, w tym 67,2% absolwentów studiów II stopnia, 61,8% absolwentów studiów I stopnia oraz 65,9% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Drugim najczęściej wskazywanym rodzajem kompetencji, do rozwoju którego przyczyniło się ukończenie studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim była *kreatywność*. Rozwój tego rodzaju kompetencji wskazała połowa (54,9%) wszystkich uczestników badania, w tym 54,7% studentów studiów II stopnia, 58,0% absolwentów studiów I stopnia oraz 34,1% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Zastanawia bardzo duża dysproporcja pomiędzy oceną absolwentów jednolitych studiów magisterskich i pozostałych rodzajów studiów. Wśród kompetencji poznawczych, na które wpływ miały studia na dalszych miejscach znalazły się *myślenie syntetyczne* i *analityczne*. Należy zauważyć, że w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich, odmiennie niż wśród absolwentów pozostałych rodzajów studiów, drugim najczęściej wskazywanym rodzajem kompetencji, na który wpływ miało ukończenie studiów było *myślenie analityczne* nie zaś *kreatywność*. Na pozytywny wpływ studiów na rozwój *myślenia analitycznego* wskazało 44,5% wszystkich uczestników badania, zaś na rozwój *myślenia syntetycznego* 31,5% uczestników badania. Niezależnie od rodzaju studiów *myślenie syntetyczne* było najrzadziej wskazywanym rodzajem kompetencji rozwiniętych w toku studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Kompetencje poznawcze		Zdecydowanie nie	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Raczej tak	Zdecydowanie tak
Kreatywność	Jednolite	14,6%	14,6%	36,6%	22,0%	12,2%
	I stopień	5,1%	9,6%	27,4%	41,4%	16,6%
	II stopień	8,5%	10,5%	26,3%	36,5%	18,2%
Świadomość potrzeby ciągłego dokształcania się	Jednolite	7,3%	4,9%	22,0%	36,6%	29,3%
	I stopień	4,5%	8,6%	25,2%	40,1%	21,7%
	II stopień	5,3%	8,3%	19,3%	37,0%	30,2%
Myślenie analityczne	Jednolite	14,6%	22,0%	26,8%	24,4%	12,2%
	I stopień	8,6%	13,1%	35,7%	32,2%	10,5%
	II stopień	8,3%	16,2%	29,1%	32,4%	14,0%
Myślenie syntetyczne	Jednolite	14,6%	31,7%	31,7%	17,1%	4,9%
	I stopień	9,2%	14,0%	43,0%	28,3%	5,4%
	II stopień	10,7%	19,9%	38,5%	22,8%	8,1%

Tabela 15 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji poznawczych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Kompetencje osobiste

Wśród kompetencji osobistych rozwiniętych w trakcie studiów absolwenci rocznika 2015/2016 najczęściej wskazywali *samodzielność w wykonywaniu zadań*. Taką odpowiedź łącznie wskazało 69,7% respondentów, w tym 58,5% absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 68,5% absolwentów studiów I stopnia i 71,6% absolwentów studiów II stopnia. Warto podkreślić, że są to wartości wyższe niż w poprzedniej edycji badania. Drugim najczęściej wskazywanym rodzajem kompetencji rozwiniętych podczas studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim była *umiejętność organizacji własnej pracy*. Na rozwój tego rodzaju kompetencji wskazało 64,9% uczestników badania. Wpływ studiów dostrzegają 56,1% absolwentów jednolitych studiów, 65,9% absolwentów studiów I stopnia oraz 65,0% absolwentów studiów II stopnia.

Kompetencje osobiste		Zdecydowanie nie	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Raczej tak	Zdecydowanie tak
Umiejętność organizacji pracy własnej	Jednolite	7,3%	9,8%	26,8%	34,1%	22,0%
	I stopień	3,2%	8,9%	22,0%	43,9%	22,0%
	II stopień	3,9%	10,9%	20,1%	38,9%	26,0%
Umiejętność radzenia sobie z sytuacjami problemowymi	Jednolite	14,6%	12,2%	41,5%	22,0%	9,8%
	I stopień	6,1%	17,5%	29,9%	36,0%	10,5%
	II stopień	7,9%	18,8%	29,1%	31,5%	12,7%
Określanie priorytetów zadań	Jednolite	7,3%	7,3%	22,0%	43,9%	19,5%
	I stopień	3,8%	9,6%	25,2%	42,4%	19,1%
	II stopień	3,9%	11,4%	26,9%	36,8%	21,0%
Samodzielność w wykonywaniu zadań	Jednolite	7,3%	7,3%	26,8%	31,7%	26,8%
	I stopień	3,8%	7,0%	20,7%	44,6%	23,9%
	II stopień	3,5%	8,3%	16,6%	40,9%	30,6%
Umiejętność radzenia sobie ze stresem	Jednolite	17,1%	14,6%	29,3%	22,0%	17,1%
	I stopień	14,3%	18,2%	29,9%	27,7%	9,9%
	II stopień	14,2%	21,7%	27,6%	26,3%	10,3%
Asertywność	Jednolite	14,6%	19,5%	34,1%	22,0%	9,8%
	I stopień	7,0%	15,0%	38,5%	30,6%	8,9%
	II stopień	9,6%	18,6%	32,2%	27,6%	12,0%
Przedsiębiorczość	Jednolite	24,4%	26,8%	24,4%	19,5%	4,9%
	I stopień	11,1%	23,9%	32,2%	24,8%	8,0%
	II stopień	13,3%	27,1%	31,5%	21,0%	7,0%
Umiejętność motywowania się do osiągnięcia wyznaczonych celów	Jednolite	14,6%	7,3%	34,1%	24,4%	19,5%
	I stopień	7,0%	9,9%	31,5%	37,6%	14,0%
	II stopień	8,3%	14,4%	27,8%	32,4%	17,1%

Tabela 16 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji osobistych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (w %).

Według uczestników badania najmniej w czasie studiów rozwijane były kompetencje w zakresie: *przedsiębiorczości*, *umiejętności radzenia sobie ze stresem* oraz *asertywności*. Absolwenci są szczególnie krytyczni w ocenie wpływu studiów na rozwój kompetencji w zakresie *przedsiębiorczości*. W zależności od rodzaju studiów jedynie ¼ do ⅓ z nich jest

przekonanych, że w czasie studiów rozwinęli ten rodzaj kompetencji, natomiast od 35,0% do 51,2% respondentów uważa, że w czasie studiów *raczej nie*, bądź *zdecydowanie nie* rozwinęli kompetencji w tym zakresie. Warto zauważyć, że po raz kolejny są to wartości wyższe, niż zarejestrowane w poprzedniej edycji badania.

Kompetencje społeczne

Oceniając wpływ ukończonych na Uniwersytecie Rzeszowskim studiów na rozwój kompetencji społecznych, respondenci najczęściej wskazywali na ich pozytywny wpływ i rozwój w zakresie *umiejętności pracy w zespole* (67,0%) oraz *prezentacji konkretnego zagadnienia* (58,0%). Trzecim obszarem kompetencji, w którym absolwenci dostrzegali rozwój, była *umiejętność skutecznego komunikowania się* (56,5%). We wszystkich tych obszarach zanotowano zdecydowaną przewagę odpowiedzi pozytywnych („zdecydowanie tak” i „raczej tak”) nad negatywnymi. Absolwenci rocznika 2015/2016 najgorzej ocenili rozwój swoich kompetencji w zakresie *umiejętności kierowania pracą innych* i *negocjowania*. W przypadku rozwoju kompetencji pozwalających na *kierowanie pracą innych osób* odsetek opinii negatywnych („zdecydowanie nie” i „raczej nie”) był o 6,4 p.p. wyższy niż opinii pozytywnych. W porównaniu do pozostałych kompetencji społecznych była to sytuacja wyjątkowa. Należy zauważyć, że dwie najgorzej ocenione kompetencje społeczne były podobnie oceniane również w latach poprzednich, co może dać asumpt, do wprowadzenia zmian w procesie kształcenia mających na celu większy rozwój *umiejętności negocjacyjnych* i związanych z *kierowaniem pracą innych*. Warto zauważyć, że w ocenie wpływu studiów na rozwój kompetencji społecznych najbardziej krytyczni byli absolwenci jednolitych studiów magisterskich. W przypadku praktycznie wszystkich kompetencji społecznych oceny absolwentów jednolitych studiów magisterskich odbiegały od oceny absolwentów dwóch pozostałych rodzajów studiów. Najbardziej widoczne jest to w przypadku oceny rozwoju *umiejętności kierowania pracą innych* – różnica pomiędzy absolwentami dostrzegającymi pozytywny wpływ studiów na rozwój tej kompetencji, a absolwentami nie dostrzegającymi go wynosi w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich - 36,6 p.p., podczas gdy wśród absolwentów studiów I stopnia wynosi – 0,6 p.p., a studiów II stopnia -7,7 p.p.

Kompetencje społeczne		Zdecydowanie nie	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Raczej tak	Zdecydowanie tak
Umiejętność argumentowania swojego zdania	Jednolite	7,3%	29,3%	24,4%	14,6%	24,4%
	I stopień	4,5%	14,3%	33,8%	35,7%	11,8%
	II stopień	7,7%	14,7%	28,7%	33,3%	15,8%
Umiejętność skutecznego komunikowania się	Jednolite	12,2%	12,2%	24,4%	31,7%	19,5%
	I stopień	2,5%	13,4%	28,3%	39,2%	16,6%
	II stopień	4,8%	13,1%	24,5%	37,4%	20,1%
Umiejętność pracy w zespole	Jednolite	12,2%	9,8%	31,7%	26,8%	19,5%
	I stopień	2,9%	8,0%	21,3%	45,5%	22,3%
	II stopień	3,7%	7,7%	20,4%	42,5%	25,8%
Umiejętność negocjowania	Jednolite	12,2%	29,3%	24,4%	24,4%	9,8%
	I stopień	8,9%	15,9%	32,8%	31,5%	10,8%
	II stopień	9,4%	16,6%	34,4%	27,8%	11,8%
Kierowanie pracą innych	Jednolite	26,8%	24,4%	34,1%	7,3%	7,3%
	I stopień	12,7%	19,7%	35,7%	23,9%	8,0%
	II stopień	16,6%	21,0%	32,4%	21,4%	8,5%
Umiejętność prezentacji konkretnego zagadnienia	Jednolite	9,8%	14,6%	22,0%	36,6%	17,1%
	I stopień	3,2%	11,1%	30,9%	39,8%	15,0%
	II stopień	4,4%	10,5%	24,5%	40,7%	19,9%

Tabela 17 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji społecznych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (w %).

Kompetencje specjalistyczno-techniczne

Ostatnim z ocenianych przez respondentów blokiem kompetencji były umiejętności specjalistyczno-techniczne związane z przygotowaniem zawodowym. Niezależnie od rodzaju studiów absolwenci bardzo surowo ocenili wpływ kształcenia na rozwój kompetencji specjalistyczno-technicznych. Ponownie najbardziej krytyczni okazali się absolwenci jednolitych studiów magisterskich, wśród których odsetek odpowiedzi negatywnych („zdecydowanie nie” i „raczej nie”) był wyraźnie wyższy niż pozytywnych („zdecydowane tak” i „raczej tak”) we wszystkich ocenianych rodzajach kompetencji. Dodatkowo oceny absolwentów jednolitych studiów magisterskich wyraźnie odbiegały od ocen absolwentów

studiów I i II stopnia, które były zdecydowanie mniej krytyczne. Obszarami, w których absolwenci zauważali największy wpływ studiów na rozwój kompetencji było *wykorzystanie teorii w praktyce* oraz *obsługa komputera* i *specjalistyczne umiejętności zawodowe*. We wszystkich wskazanych obszarach odsetek pozytywnych odpowiedzi („zdecydowanie tak” i „raczej tak”) wśród absolwentów studiów I i II stopnia był wyraźnie wyższy niż odpowiedzi negatywnych. Jednoznacznie negatywnie oceniony został wpływ studiów na rozwój kompetencji związanych z *komunikowaniem się w języku obcym*. Zarówno bierna jak i czynna znajomość języków obcych została przez absolwentów oceniona negatywnie niezależnie od rodzaju ukończonych przez nich studiów. Warto nadmienić, że w przypadku *rozumienia wypowiedzi i czytania w języku obcym* różnica pomiędzy odsetkiem odpowiedzi pozytywnych i negatywnych była największa i wynosiła -19,1 p.p. Spośród kompetencji specjalistyczno-technicznych rozwijanych w ramach studiów, najmniejszy odsetek absolwentów wskazał na *znajomość specjalistycznego oprogramowania*. Pozytywny wpływ studiów w tym zakresie zadeklarowało jedynie 12,2% absolwentów jednolitych studiów magisterskich, podczas gdy przeciwnego zdania było 68,3% respondentów. W przypadku studiów I stopnia 29,3%, zaś w przypadku studiów II stopnia 26,7% respondentów deklarowała, ich wpływ na podniesienie umiejętności związanych ze znajomością i obsługą specjalistycznego oprogramowania. Przeciwnego zdania (brak pozytywnego wpływu na rozwój tego rodzaju kompetencji) zadeklarowała ponad połowa absolwentów studiów II stopnia i niemal 43% absolwentów studiów I stopnia. Należy zauważyć, że uzyskane wyniki i ocena rozwoju poszczególnych rodzajów kompetencji są bardzo zbliżone do danych uzyskiwanych w dwóch poprzednich edycjach badania. Najprawdopodobniej oznacza to istnienie problemów i ograniczeń w programie nauczania bądź sposobie realizacji studiów. Na podstawie wyników jedynie badania Losów Zawodowych Absolwentów nie sposób wskazać natury istniejących problemów, jednak autor raportu rekomenduje bardziej szczegółowe zbadanie przyczyn utrzymujących się niskich ocen pewnych rodzajów kompetencji.

Kompetencje specjalistyczno-techniczne		Zdecydowanie nie	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Raczej tak	Zdecydowanie tak
Rozumienie wypowiedzi i czytanie w języku obcym	Jednolite	29,3%	31,7%	26,8%	7,3%	4,9%
	I stopnień	18,2%	24,5%	29,3%	22,0%	6,1%
	II stopnień	20,6%	27,1%	24,1%	18,8%	9,4%
Używanie języka obcego w mowie i piśmie	Jednolite	26,8%	36,6%	26,8%	4,9%	4,9%
	I stopnień	16,9%	21,3%	28,7%	26,1%	7,0%
	II stopnień	17,3%	26,5%	26,5%	18,2%	11,6%
Specjalistyczne umiejętności zawodowe	Jednolite	24,4%	19,5%	34,1%	19,5%	2,4%
	I stopnień	6,7%	19,1%	31,2%	33,8%	9,2%
	II stopnień	8,8%	20,6%	27,8%	32,2%	10,7%
Obsługa komputera	Jednolite	26,8%	29,3%	26,8%	4,9%	12,2%
	I stopnień	14,0%	16,6%	22,3%	30,9%	16,2%
	II stopnień	12,0%	19,7%	20,8%	31,3%	16,2%
Znajomość specjalistycznego oprogramowania	Jednolite	39,0%	29,3%	19,5%	4,9%	7,3%
	I stopnień	21,7%	21,0%	28,0%	22,3%	7,0%
	II stopnień	24,5%	25,6%	23,2%	18,2%	8,5%
Wykorzystywanie teorii w praktyce	Jednolite	17,1%	31,7%	31,7%	14,6%	4,9%
	I stopnień	6,4%	15,3%	32,8%	35,4%	10,2%
	II stopnień	10,3%	15,3%	30,4%	34,1%	9,8%

Tabela 18 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji specjalistyczno-technicznych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (w %).

5.4 Zadowolenie z ukończonych studiów

Jednym z najważniejszych elementów badania losów absolwentów jest pomiar ich zadowolenia z ukończonych studiów. W przypadku absolwentów kończących studia w roku 2015/2016 pomiaru tego dokonano po ponad roku od ukończenia studiów. Dłuższy okres pozwolił zapoznać się absolwentom z realiami rynku pracy i ocenić ukończone studia na tle rzeczywistych wymagań pracodawców i rynku pracy. Zdecydowana większość uczestników badania *poleciło by swoim znajomym studia na Uniwersytecie Rzeszowskim*. Łączny odsetek odpowiedzi pozytywnych („zdecydowanie tak” i „raczej tak”) wahał się od 43,9% w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich, poprzez 61,8% wśród absolwentów studiów I stopnia do 69,6% gdy oceniali absolwenci studiów II stopnia. Warto dodać, że w przypadku tego twierdzenia różnica pomiędzy odpowiedziami pozytywnymi, a negatywnymi była najwyższa ze wszystkich ocenianych stwierdzeń i wynosiła odpowiednio 9,8 p.p., 48,1 p.p. i 58,4 p.p. Pozytywnie oceniony został również wybór kierunku studiów. *Zarekomendowanie znajomym ukończonego kierunku studiów* zadeklarowało 26,8% absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 36,6% absolwentów studiów I stopnia i 37,6% absolwentów studiów II stopnia. Najbardziej krytycznie zostało ocenione twierdzenie o *braku problemów ze znalezieniem pracy po ukończonym kierunku studiów*. Niezależnie od rodzaju studiów przekonanych lub raczej przekonanych o braku problemu ze znalezieniem pracy jest nieznacznie ponad 1/3 absolwentów (21,7% - 22,8%), natomiast przeciwną opinię prezentuje od 38,3% do 40,1% badanych. Odmienne niż w przypadku pozostałych twierdzeń, negatywna ocena łatwości znalezienia pracy jest niezależna od rodzaju studiów. Największe różnice ze względu na rodzaj ukończonych studiów ujawniły się przy ocenie twierdzenia *Polecił(a)bym znajomym studia na Uniwersytecie Rzeszowskim*. Różnica pomiędzy odsetkiem absolwentów zgadzających i nie zgadzających się z ocenianym twierdzeniem wynosi w przypadku jednolitych studiów magisterskich 9,8 p.p., podczas gdy wśród absolwentów studiów I i II stopnia różnica ta wynosi odpowiednio 48,1 p.p. i 58,4 p.p. Podsumowując, należy zauważyć, że w całym bloku pytań respondenci nie zgodzili się (oceny negatywne przeważały nad pozytywnymi) z twierdzeniami: *Absolwenci mojego kierunku nie mają problemów ze znalezieniem pracy* oraz *Pracodawcy cenią absolwentów z kierunku, który ukończyłem/łam*.

Ocena kształcenia na ukończonym kierunku studiów		Zdecydowanie nie	Raczej nie	Trudno powiedzieć	Raczej tak	Zdecydowanie tak
Wybrał(a)bym jeszcze raz ten sam kierunek studiów	Jednolite	17,1%	24,4%	17,1%	14,6%	26,8%
	I stopień	12,7%	12,7%	24,2%	24,2%	26,1%
	II stopień	14,9%	12,5%	20,6%	23,6%	28,4%
Po moim kierunku można pracować w wielu miejscach pracy	Jednolite	7,3%	19,5%	26,8%	14,6%	31,7%
	I stopień	6,1%	16,9%	27,1%	32,2%	17,8%
	II stopień	12,0%	14,2%	26,7%	29,3%	17,7%
Absolwenci mojego kierunku nie mają problemów ze znalezieniem pracy	Jednolite	19,5%	19,5%	39,0%	17,1%	4,9%
	I stopień	15,0%	25,2%	38,2%	16,2%	5,4%
	II stopień	15,3%	23,0%	38,9%	14,9%	7,9%
Pracodawcy cenią absolwentów z kierunku, który ukończyłem(am)	Jednolite	9,8%	19,5%	46,3%	12,2%	12,2%
	I stopień	12,7%	19,4%	41,4%	21,3%	5,1%
	II stopień	13,8%	20,4%	39,2%	20,4%	6,3%
Polecił(a)bym znajomym kierunek studiów, który ukończyłem(am)	Jednolite	29,3%	19,5%	24,4%	14,6%	12,2%
	I stopień	12,4%	23,9%	27,1%	26,8%	9,9%
	II stopień	16,2%	18,6%	27,6%	26,3%	11,4%
Polecił(a)bym znajomym studia na Uniwersytecie Rzeszowskim	Jednolite	17,1%	17,1%	22,0%	14,6%	29,3%
	I stopień	4,8%	8,9%	24,5%	39,2%	22,6%
	II stopień	5,9%	5,3%	19,3%	41,8%	27,8%

Tabela 19 Ocena kształcenia na ukończonym kierunku i na Uniwersytecie Rzeszowskim w opinii absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich, po roku od zakończenia studiów.

Na pytanie o braki w programie studiów absolwenci rocznika 2015/2016, podobnie jak ich koleżanki i koledzy w poprzedniej fali badania, najczęściej wskazywali na niedostateczny nacisk na *zdobywanie umiejętności praktycznych*. Na ten mankament wskazało 90,2% absolwentów jednolitych studiów magisterskich (w poprzednich edycjach badania było to 92,7%, w roku 2018 i 79,2% w 2017), 67,5% absolwentów studiów I stopnia (w latach poprzednich 72,9% i 67,6%) i 64,3% absolwentów studiów II stopnia (w latach poprzednich 64,6% i 64,9%). W porównaniu do wyników zanotowanych w poprzedniej edycji badania, we wszystkich grupach absolwentów odsetek wskazujących na braki w programie studiów obejmujące *rozwój umiejętności praktycznych* nieznacznie się zmniejszył – o 2,5 p.p. wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 5,4 p.p. w przypadku studiów I stopnia i 0,3 p.p. wśród

absolwentów studiów II stopnia. Na drugim końcu skali znalazła się *wiedza teoretyczna*, na której niedostatek w programie studiów wskazało jedynie około 5% uczestników badania. Na kolejnych miejscach wśród najczęściej wskazywanych braków w programie studiów znalazły się zagadnienia związane ze współpracą z pracodawcami i dostępem do informacji nt. rynku pracy. Średnio 56,7% respondentów deklarowało potrzebę *organizowania w ramach studiów spotkań z pracodawcami*, przy czym największe zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie zgłaszali absolwenci studiów I stopnia (58,6%), a najmniejsze jednolitych studiów magisterskich (43,9%). Bez względu na rodzaj studiów 44,8% respondentów wskazywało na konieczność *dostarczenia studentom rzetelnych informacji o perspektywach zatrudnienia po konkretnym kierunku studiów*. Należy zauważyć, że w tym przypadku różnice ze względu na ukończony rodzaj studiów były bardzo niewielkie.

Czego zabrakło w programie studiów a pomogłoby lepiej poradzić sobie na rynku pracy?	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Umiejętności praktycznych	90,2%	67,5%	64,3%	66,9%
Spotkań z pracodawcami zatrudniającymi absolwentów po konkretnym kierunku	43,9%	58,6%	56,5%	56,7%
Rzetelnych informacji o perspektywach zatrudnienia po konkretnym kierunku	46,3%	41,7%	46,8%	44,8%
Szkoleń z zakładania działalności gospodarczej	24,4%	28,7%	28,2%	28,2%
Szkoleń z umiejętności miękkich (np. komunikacja, negocjacje, asertywność, itp.)	36,6%	26,4%	26,5%	27,0%
Szkoleń z pisania CV i listów motywacyjnych	9,8%	17,2%	13,3%	14,7%
Wiedzy teoretycznej	2,4%	5,4%	4,8%	4,9%
Czegoś innego	4,9%	5,1%	5,3%	5,2%

Tabela 20 Braki w programie studiów w opinii absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Na pytanie o braki w programie studiów respondenci mogli także odpowiedzieć w formie otwartej. Odpowiedzi uczestników badania były bardzo różnorodne, jednak podobnie jak w poprzednich latach dotyczyły w większości trzech obszarów:

- niedostatecznej ilości zajęć praktycznych, nieaktualnych programów/narzędzi zawodowych, braku kursów praktycznych z wykorzystaniem narzędzi i technik wykorzystywanych na realnym rynku pracy,
- braków w programach kształcenia lub braku aktualizacji programu nauczania o najnowsze osiągnięcia i narzędzia w danej dziedzinie,
- niedostateczny lub niewłaściwy kontakt na linii studenci – prowadzący, brak szacunku, pozytywnej atmosfery i zrozumienia.

Istotną różnicą w stosunku do ubiegłorocznej edycji badania, jest brak w kategorii *inne* zarzutów dotyczących poziomu nauczania języków obcych. W poprzednich latach był to drugi najpopularniejszy w kategorii *inne* zarzut, zaś w tegorocznym badaniu na 42 wskazania zaledwie jedno dotyczyło poziomu i metod kształcenia w zakresie nauki języków obcych.

5.5 Kierunki migracji zawodowej absolwentów

W celu określenia stopnia mobilności na rynku pracy absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016, w trakcie badania losów zawodowych zapytano o poszukiwanie pracy poza terenem województwa podkarpackiego. Najbardziej mobilni okazali się absolwenci jednolitych studiów magisterskich, z których 51,2% poszukiwało pracy w innych województwach - w poprzedniej edycji badania było to 43,9%, a przed dwoma laty 36,4%. W przypadku studiów I i II odsetek absolwentów poszukujących zatrudnienia poza województwem podkarpackim był niższy i wyniósł odpowiednio 33,1% i 34,8%. Najczęstszymi krajowymi kierunkami poszukiwania pracy wśród absolwentów z rocznika 2015/2016 było województwo Małopolskie (63,0%) oraz Mazowieckie (26,1%). Powyżej 10% absolwentów poszukiwało również pracy w województwach Lubelskim (15,8%) oraz Świętokrzyskim (11,3%). Analizując kierunki poszukiwania pracy w zależności od rodzaju studiów należy zauważyć, że absolwenci jednolitych studiów magisterskich częściej niż pozostałe grupy wybierają województwo Mazowieckie, natomiast absolwenci studiów II stopnia częściej niż pozostałe grupy województwo Małopolskie.

Czy po ukończeniu studiów poszukiwał(a) Pan(i) pracy poza województwem podkarpackim?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	21	104	159	284
	% z Rodzaj studiów	51,2%	33,1%	34,8%	35,0%
Nie	Liczebność	20	210	298	528
	% z Rodzaj studiów	48,8%	66,9%	65,2%	65,0%
Ogółem	Liczebność	41	314	457	812
	% z Rodzaj studiów	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 21 Absolwenci studiów I stopnia ze względu na poszukiwanie pracy poza województwem podkarpackim.

Poza granicami Polski pracy poszukiwało 30,8% % biorących udział w badaniu absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego i było to o 6,1 p.p. więcej niż w badaniu z roku 2018. Najczęściej w celach zarobkowych wyjeżdżali z kraju absolwenci jednolitych studiów magisterskich (34,1%%), rzadziej studiów I stopnia (31,8%), zaś najrzadziej studiów II stopnia (29,8%). W porównaniu z wynikami badania rocznika 2015 we wszystkich grupach ze względu na rodzaj studiów zwiększyła się ilość studentów mających za sobą doświadczenia pracy w innych krajach. Odwrotnie niż w poprzedniej edycji badania, grupą mającą największe zagraniczne doświadczenia są studenci jednolitych studiów magisterskich.

Czy po ukończeniu studiów wyjeżdżał(a) Pan(i) za granicę w celach zarobkowych?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	14	100	136	250
	% z Rodzaj studiów	34,1%	31,8%	29,8%	30,8%
Nie	Liczebność	27	214	321	562
	% z Rodzaj studiów	65,9%	68,2%	70,2%	69,2%
Ogółem	Liczebność	41	314	457	812
	% z Rodzaj studiów	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 22 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na podejmowanie pracy poza granicami kraju.

Absolwenci wyjeżdżający w celach zarobkowych za granice najczęściej jako cel swojej podróży wybierali Wielką Brytanię i Niemcy, oba te kraje zostały wskazane przez taki sam, wynoszący

24,4% odsetek respondentów. Co ciekawe, w badaniu realizowanym przed rokiem Wielka Brytania (2018 - 33,6%) była niemal dwukrotnie bardziej popularna niż Niemcy (2018 - 17,5%). Można domniemywać, że spadek popularności Wielkiej Brytanii, jako kierunku emigracji zarobkowej jest spowodowany trwającym BREXITEM i brakiem pewności, co do dalszych losów przebywających w tym kraju emigrantów. W czołówce najpopularniejszych kierunków emigracji nie było niespodzianek, a największą popularnością cieszyły się kraje „starej” Unii europejskiej, takie jak: Holandia, Włochy, Francja, Hiszpania i Grecja, a także najpopularniejszy kraj spoza Unii Europejskiej – USA. Wśród absolwentów ponownie znalazły się osoby deklarujące wyjazdy zarobkowe do co najmniej kilku różnych krajów, w niektórych przypadkach na różnych kontynentach. Na podstawie niektórych odpowiedzi można przypuszczać, że część respondentów myli wyjazdy zarobkowe z rekreacyjnymi.

Kraj	Liczebność	% obserwacji
Niemcy	61	24,4%
Wielka Brytania	61	24,4%
Holandia	48	19,2%
Włochy	26	10,4%
Francja	23	9,2%
Hiszpania	16	6,4%
USA	16	6,4%
Grecja	16	6,4%
Szwajcaria	13	5,2%
Austria	12	4,8%
Słowacja	12	4,8%
Węgry	11	4,4%
Belgia	10	4,0%
Ukraina	10	4,0%
Chorwacja	9	3,6%
Norwegia	8	3,2%
Szwecja	8	3,2%
Czechy	7	2,8%
Irlandia	6	2,4%
Bułgaria	5	2,0%
Australia	2	0,8%
Chiny	2	0,8%
Dania	2	0,8%
Egipt	2	0,8%
Estonia	2	0,8%
Malta	2	0,8%
Tajlandia	2	0,8%
Turcja	2	0,8%
Cypr	1	0,4%
Czarnogóra	1	0,4%
Gruzja	1	0,4%
Indie	1	0,4%
Islandia	1	0,4%
Japonia	1	0,4%
Litwa	1	0,4%
Malezja	1	0,4%
Meksyk	1	0,4%
Portugalia	1	0,4%
Rosja	1	0,4%
Singapur	1	0,4%
Tajwan	1	0,4%
Zjednoczone Emiraty Arabskie	1	0,4%
Ogółem	408	163,2%

Tabela 23 Kraje, do których absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich wyjeżdżali w celach zarobkowych

Wśród absolwentów rocznika 2015/2016 tendencja do wyjazdów zagranicznych pozostała relatywnie nieduża – 9,2% z nich deklaruje chęć wyjazdu z Polski w ciągu najbliższych 6 miesięcy (wzrost o 1,9 p.p.). Największą skłonność do wyjazdu poza granice kraju mają absolwenci jednolitych studiów magisterskich (17,1%, wzrost o 7,3 p.p.), studiów II stopnia (10,3%, wzrost o 3,5 p.p.) oraz studiów I stopnia (9,2% spadek o 1,5 p.p.). Należy zauważyć, że różnica w planach emigracji pomiędzy absolwentami jednolitych studiów magisterskich, a pozostałych rodzajów studiów jest relatywnie duża. Co ciekawe, o ile skłonność do wyjazdów absolwentów studiów I stopnia nieznacznie zmniejszyła się, to w przypadku absolwentów studiów II stopnia widoczny jest wzrost, a w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich nawet duży wzrost odsetka planujących wyjazd za granicę Polski.

Czy w perspektywie najbliższych 6 miesięcy planuje Pan(i) wyjazd za granicę?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	7	29	47	83
	%	17,1%	9,2%	10,3%	10,2%
Nie	Liczebność	27	200	300	527
	%	65,9%	63,7%	65,6%	64,9%
Trudno powiedzieć	Liczebność	5	70	81	156
	%	12,2%	22,3%	17,7%	19,2%
Nie dotyczy - jestem obecnie za granicą	Liczebność	2	15	29	46
	%	4,9%	4,8%	6,3%	5,7%

Tabela 24 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na plany wyjazdu zarobkowego za granicę.

Lista krajów, do których emigrację planują absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego wydłużyła się w stosunku do poprzedniej edycji badania – 31 krajów w obecnej edycji vs. 24 w roku 2018. Wśród krajów przyszłej emigracji najczęściej wskazywane były Niemcy, Wielka Brytania, Holandia, Włoch, Grecja, Hiszpania i Norwegia. Respondenci wskazywali również Chorwację, Francję i Węgry. Wśród większości planujących wyjazd popularnością cieszą się kraje europejskie, lecz pojedyncze osoby wskazywały czasem bardzo egzotyczne kierunki planowanego wyjazdu. Jednocześnie warto zauważyć, że w ubiegłym roku każdy z planujących wyjazd wskazywał średnio 1,25 kraju, natomiast w tym roku było to 1,08, zatem wydaje się,

że respondenci są bardziej zdecydowani na konkretny kierunek emigracji. Pełna lista krajów planowanej emigracji została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Kraj	Liczebność	% obserwacji
Niemcy	13	15,7%
Wielka Brytania	12	14,5%
Holandia	11	13,3%
Włochy	6	7,2%
Grecja	4	4,8%
Hiszpania	4	4,8%
Norwegia	4	4,8%
Chorwacja	3	3,6%
Francja	3	3,6%
Węgry	3	3,6%
Australia	2	2,4%
Belgia	2	2,4%
Japonia	2	2,4%
Nowa Zelandia	2	2,4%
Szwajcaria	2	2,4%
USA	2	2,4%
Austria	1	1,2%
Biegun Południowy	1	1,2%
Cypr	1	1,2%
Dania	1	1,2%
Dominikana	1	1,2%
Indonezja	1	1,2%
Irlandia	1	1,2%
Izrael	1	1,2%
Portugalia	1	1,2%
Rosja	1	1,2%
Słowacja	1	1,2%
Szwecja	1	1,2%
Tajlandia	1	1,2%
Turcja	1	1,2%
Wietnam	1	1,2%
Ogółem	60	125,0%

Tabela 25 Kraje planowanej emigracji absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

5.6 Podnoszenie kwalifikacji

Pomimo ukończenia studiów, 69,3% absolwentów deklaruje dalsze podnoszenie swoich kwalifikacji. Warto zauważyć, że odsetek ten rośnie drugi rok z rzędu, a w stosunku do zeszłego roku wzrost wyniósł 1,7 p.p., podczas gdy w latach 2018 vs. 2017 aż 9,9 p.p. Wzrost odsetka absolwentów podnoszących kwalifikacje wynika zarówno z faktu kontynuowania studiów wyższych (tegoroczne dane wskazują, że studia kontynuuje jedynie 18,3% respondentów,), jak również podejmowania innych działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji.

Czy po zakończeniu studiów nadal podnosi Pan(i) swoje kwalifikacje?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	32	210	321	563
	%	78,0%	66,9%	70,2%	69,3%
Nie	Liczebność	9	104	136	249
	%	22,0%	33,1%	29,8%	30,7%
Ogółem	Liczebność	41	314	457	812
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 26 Podnoszenie kwalifikacji przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Wśród działań podejmowanych w celu podniesienia kwalifikacji największy odsetek respondentów 63,2% wskazał na *samokształcenie* (wzrost o 4,0 p.p.). Z tej formy podnoszenia kwalifikacji najczęściej korzystali absolwenci studiów II stopnia (66,4%), zaś najrzadziej jednolitych studiów magisterskich (50,0%). Drugim najpopularniejszym sposobem podnoszenia kwalifikacji było *uczestnictwo w kursach zawodowych* wskazane przez 50,8% respondentów (wzrost o 2,3 p.p.). Ponad ¼ biorących udział w badaniu absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego podjęła *studia podyplomowe* (27,5%), 22,0% uczestniczyło w tzw. *szkoleniach miękkich (komunikacja, asertywność, negocjacje itp.)*, zaś 19,7% uczestniczyła w *kursach językowych*. Najchętniej doksztalcali się absolwenci studiów II stopnia, każdy z nich wskazał średnio 2,07 wykorzystywanych przez siebie form podnoszenia kwalifikacji. Wśród absolwentów studiów I stopnia wskaźnik ten wyniósł 1,84 zaś w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich 1,66. Należy zauważyć, że wzrost działań podnoszących kwalifikacje dotyczy wszystkich rodzajów studiów i wszystkich zaproponowanych w kwestionariuszu jej form.

Podnoszenie kwalifikacji	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Samokształcenie	50,0%	60,5%	66,4%	63,2%
Uczestnictwo w kursach zawodowych	12,5%	51,0%	54,5%	50,8%
Podjęcie studiów podyplomowych	12,5%	23,8%	31,5%	27,5%
Uczestnictwo w szkoleniach miękkich	18,8%	19,0%	24,3%	22,0%
Uczestnictwo w kursach językowych	18,8%	16,7%	21,8%	19,7%
Inne działania	53,1%	12,9%	8,4%	12,6%

Tabela 27 Działania podejmowane w celu podnoszenia kwalifikacji przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.

5.7 Informacje o absolwentach podejmujących zatrudnienie

Na pytania zawarte w tym bloku pytań odpowiadali respondenci wykonujący pracę najemną lub będący na stażu. Warto zauważyć, że tak zdefiniowana grupa osób pracujących stanowiła 83,0% wszystkich uczestników badania. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich osoby pracujące najemnie stanowiły 87,8% (w stosunku do poprzedniej edycji badania spadek o 2,5 p.p.), wśród absolwentów studiów I stopnia 81,4% (wzrost o 1,5 p.p.), zaś wśród absolwentów studiów II stopnia 83,8% (spadek o 0,4 p.p.). W grupie zatrudnionych odsetek stażystów jest relatywnie niewielki i wynosi 2,1% (spadek o 2,6 p.p.), w przypadku jednolitych studiów magisterskich była to 1 osoba, wśród absolwentów studiów I stopnia na stażu było 2,9% respondentów, zaś w grupie osób, które ukończyły studia II stopnia było to 1,5%.

W dalszej części raportu analizie poddano odsetek zatrudnionych respondentów dla poszczególnych kierunków kształcenia. Z uwagi na relatywnie niewielką, w stosunku do ilości kierunków kształcenia, liczebność próby zrezygnowano ze stosowania podziału na rodzaje studiów, ponieważ skutkowało by to skrajnie niewielkimi liczebnościami uniemożliwiającymi formułowanie jakichkolwiek wniosków. Analizując odsetek zatrudnionych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego należy wziąć pod uwagę ilość respondentów badania dla

każdego z kierunków kształcenia, ponieważ z uwagi na niską liczebność próby część danych należy traktować jedynie orientacyjnie.

Wśród biorących udział w badaniu pracujących najemnie absolwentów 44,8% jest zatrudnione w firmach prywatnych, 30,9% w instytucjach państwowych, zaś 2,2% respondentów jest na stażu. Nieco wyższy niż w poprzednich latach odsetek respondentów godzi pracę najemną z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej (1,4%) lub kontynuowaniem studiów (3,8%). Bez zatrudnienia pozostaje 12,5% respondentów (spadek o 1,5 p.p.), z czego 10,8% to osoby bezrobotne, a 1,7% pozostaje bez zatrudnienia ze względu na kontynuowanie edukacji.

Jaki jest Pana(i) obecny status zawodowy?	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Jestem zatrudniony(a) w firmie prywatnej	48,8%	44,3%	44,9%	44,8%
Jestem zatrudniony(a) w instytucji państwowej	26,8%	26,8%	34,1%	30,9%
Założyłem(łam) działalność gospodarczą	4,9%	2,9%	5,0%	4,2%
Pracuję najemnie i prowadzę własną działalność	4,9%	1,3%	1,1%	1,4%
Jestem na stażu	2,4%	2,9%	1,5%	2,1%
Studiuje i pracuję	4,9%	6,1%	2,2%	3,8%
Studiuje i prowadzę działalność gospodarczą	2,4%	0,3%	0,0%	0,2%
Studiuje i nie pracuję	0,0%	2,2%	1,5%	1,7%
Jestem osobą bezrobotną	4,9%	13,4%	9,6%	10,8%

Tabela 28 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego ze względu na status zawodowy oraz rodzaj studiów.

Z uwagi na niewielką liczbę respondentów w odniesieniu do poszczególnych kierunków kształcenia, w tabeli poniżej pokazano jedynie liczebności, bez podawania procentowego udziału poszczególnych kategorii statusu zawodowego. Spośród 40 wymienionych przez respondentów kierunków kształcenia więcej niż 5 reprezentantów miały 33 kierunki, zatem liczebności w poszczególnych, tworzonych przez kierunek studiów i status zawodowy kategoriach są ekstremalnie małe, dlatego też dla wszystkich kierunków zaprezentowano jedynie liczebność respondentów.

Jaki jest Pana(i) obecny status zawodowy?									
	Praca w firmie prywatnej	Praca w instytucji państwowej	Własna działalność gospodarcza	Praca najemna i własna działalność	Staż	Studiuje i pracuje	Studiuje i własna działalność	Studiuje i nie pracuje	Jestem osobą bezrobotną
Administracja	20	12	3	0	0	4	0	0	9
Archeologia	0	1	0	1	0	0	0	0	1
Architektura krajobrazu	5	3	1	0	0	1	0	1	0
Biologia	0	3	1	0	0	0	0	0	0
Biotechnologia	3	4	0	0	0	0	0	1	0
Dietetyka	4	5	4	1	1	0	1	0	1
Edukacja (...) Sztuki Muzycznej	0	6	0	1	1	0	0	1	0
Edukacja (...) Sztuki Plastycznej	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Edukacja Techniczno-Informatyczna	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Ekonomia	43	15	3	0	1	1	0	2	10
Elektrokardiologia	2	1	0	0	0	0	0	0	0
Europeistyka	2	1	1	0	1	0	0	0	0
Filologia Angielska	14	9	1	0	2	2	0	1	4
Filologia Germańska	4	1	0	0	0	3	0	0	1
Filologia Polska	10	12	0	0	0	2	0	1	4
Filologia Rosyjska	8	2	0	0	0	2	0	1	0
Fizjoterapia	40	10	7	2	0	0	0	0	6
Fizyka	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Fizyka Techniczna	3	2	0	0	0	0	0	1	3
Grafika	3	1	0	0	0	0	0	0	0
Historia	3	1	0	0	1	0	0	1	2
Informatyka	13	0	1	0	0	0	0	0	0
Inżynieria bezpieczeństwa	9	2	0	0	0	0	0	0	1
Inżynieria materiałowa	13	3	0	0	1	1	0	0	0
Kulturoznawstwo	2	1	0	0	1	2	0	1	0
Matematyka	8	16	0	0	0	1	0	0	2
Mechatronika	6	3	0	0	0	0	0	0	0

Nauki o Rodzinie	1	1	0	0	0	0	0	0	3
Ochrona Środowiska	1	8	1	0	1	0	0	0	1
Pedagogika	30	39	2	0	1	5	0	1	7
Pielęgniarstwo	1	19	0	1	0	1	0	1	1
Politologia	2	3	1	0	0	0	0	1	2
Położnictwo	6	15	1	2	0	0	0	0	3
Praca Socjalna	4	9	0	0	2	0	0	0	4
Prawo	16	10	2	2	1	2	1	0	1
Ratownictwo Medyczne	2	6	0	0	0	1	0	0	0
Rolnictwo	1	3	0	1	0	0	0	0	1
Socjologia	5	2	0	0	0	0	0	0	4
Sztuki wizualne	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Technologia Żywności i Żywnienia Człowieka	27	13	1	0	0	0	0	0	7
Turystyka i Rekreacja	32	2	0	0	1	0	0	0	5
Wychowanie Fizyczne	11	5	2	0	0	3	0	0	2
Zdrowie Publiczne	3	1	1	0	2	0	0	0	3
Inne	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	364	251	34	11	17	31	2	14	88

Tabela 29 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego ze względu na status zawodowy oraz ukończony kierunek studiów.

W obecnej edycji badania losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego 45,3% respondentów deklarujących, że pracują najmniej wskazała, że jest to ich pierwsza praca po zakończeniu studiów (wzrost o 2,1 p.p.). Dla 29,7% respondentów jest to druga (spadek 5,2 p.p.), a dla 17,0% trzecia praca (wzrost o 1,9 p.p.) „po studiach”. Respondentów, którzy zmieniali pracę czterokrotnie jest 6,9% (spadek o 1,7 p.p.) zaś pięciokrotnie i więcej 2,8%. Warto zauważyć, że relatywnie najrzadziej pracę zmieniają absolwenci studiów I stopnia. W tej grupie aż 80,2% wykonywało pierwszą lub drugą pracę po ukończeniu studiów. Odsetek ten wśród absolwentów studiów II stopnia wynosi 72,5%, zaś wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich 63,9%. Odsetek respondentów wykonujących czwartą lub kolejną pracę wynosi 11,1% w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 9,9% wśród absolwentów studiów II stopnia i 4,7% w grupie absolwentów studiów I stopnia.

Czy praca, którą Pan(i) aktualnie wykonuje jest pierwszą pracą po ukończeniu studiów?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	17	130	157	304
	%	47,2%	51,4%	41,1%	45,3%
Nie, jest to druga praca	Liczebność	6	73	120	199
	%	16,7%	28,9%	31,4%	29,7%
Nie, jest to trzecia praca	Liczebność	9	38	67	114
	%	25,0%	15,0%	17,5%	17,0%
Nie, jest to czwarta praca	Liczebność	1	11	23	35
	%	2,8%	4,3%	6,0%	5,2%
Nie, jest to piąta praca lub kolejna	Liczebność	3	1	15	19
	%	8,3%	0,4%	3,9%	2,8%

Tabela 30 Absolwenci studiów jednolitych, I i II stopnia pracujący najemniej ze względu na liczbę dotychczasowych miejsc pracy.

Absolwenci poproszeni o określenie jak dużo czasu po ukończeniu studiów zajęło im znalezienie pierwszej pracy, najczęściej wskazywali okres od 2 do 6 miesięcy (35,1%). Swoją pierwszą pracę w ciągu miesiąca od zakończenia edukacji znalazło 24,9% badanych. Ponad 1/3 respondentów pracowała już w trakcie studiów (21,8%). Warto zauważyć, że pracę w ciągu pół roku od zakończenia studiów znalazło 60% respondentów, a odsetek ten jest podobny wśród absolwentów wszystkich rodzajów studiów. Co ciekawe, w czasie studiów najczęściej pracowali absolwenci jednolitych studiów magisterskich (27,8%), a rzadziej absolwenci studiów II stopnia (23,1%) i studiów I stopnia (19,0%). W ciągu pierwszego miesiąca od zakończenia studiów pracę znalazło 22,6% absolwentów studiów II stopnia, 27,7% absolwentów studiów I stopnia i 30,6% absolwentów jednolitych studiów magisterskich. Podsumowując, można powiedzieć, że relatywnie najszybciej pracę znajdują absolwenci jednolitych studiów magisterskich. W tej grupie 27,8% absolwentów pracowało już w czasie studiów, natomiast w ciągu pół roku od zakończenia edukacji pracę znalazło 58,3% absolwentów. Łączny odsetek absolwentów pracujących już w trakcie studiów oraz tych, którzy znaleźli pracę w ciągu pół roku od daty ukończenia studiów wyniósł w przypadku jednolitych studiów magisterskich 86,1%, zaś wśród absolwentów studiów I stopnia 82,6% i 82,6% wśród absolwentów studiów II stopnia.

Ile czasu zajęło Panu(i) znalezienie pierwszej pracy po ukończeniu studiów?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Do 1 miesiąca	Liczebność	11	70	86	167
	%	30,6%	27,7%	22,6%	24,9%
Od 2 do 6 miesięcy	Liczebność	10	91	134	235
	%	27,8%	36,0%	35,2%	35,1%
Od 7 do 9 miesięcy	Liczebność	1	20	27	48
	%	2,8%	7,9%	7,1%	7,2%
Od 10 do 12 miesięcy	Liczebność	2	8	13	23
	%	5,6%	3,2%	3,4%	3,4%
Ponad 1 rok	Liczebność	2	16	33	51
	%	5,6%	6,3%	8,7%	7,6%
Pracowałem już w trakcie studiów	Liczebność	10	48	88	146
	%	27,8%	19,0%	23,1%	21,8%

Tabela 31 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemniej ze względu na czas poszukiwania pierwszej pracy.

Wykonujący pracę najemną absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 zostali poproszeni o wskazanie rodzaju umowy na podstawie, której świadczą pracę. Inaczej niż w poprzednich latach najliczniejszą grupę stanowiły osoby pracujące na podstawie *umowy o pracę na czas nieokreślony*. Odsetek umów wynosi 47,0% i w stosunku do badania z roku 2018 wzrósł o 12,2 p.p. Drugą najliczniejszą grupą byli pracownicy zatrudnieni na podstawie *umów o pracę na czas określony* (39,0%, spadek o 8,2 p.p.). Praktycznie nie zmienił się odsetek respondentów pracujących na podstawie *umów na okres próbny* i *na zastępstwo* - było odpowiednio 2,9% i 4,1%. Na umowach tzw. „śmieciowych” czyli *umowie o dzieło* i *umowie zlecenie* pracowało łącznie 4,8% absolwentów, przy czym na *umowę o dzieło* pracowało jedynie 0,6% ankietowanych. Ze staży absolwenckich skorzystało 2,0% respondentów i jest to ponad dwukrotnie mniej (spadek o 3,5 p.p.) niż w roku 2018. Zdecydowana większość absolwentów skorzystała ze *stażu za pośrednictwem urzędu pracy* (1,5%). „Na czarno”, czyli *bez żadnej formalnej umowy* pracuje zaledwie dwóch absolwentów rocznika 2015/2016, czyli 0,1% uczestników badania, co jest wynikiem najniższym spośród badań realizowanych w latach 2016 - 2019. W przypadku umów na czas nieokreślony występują istotne różnice ze

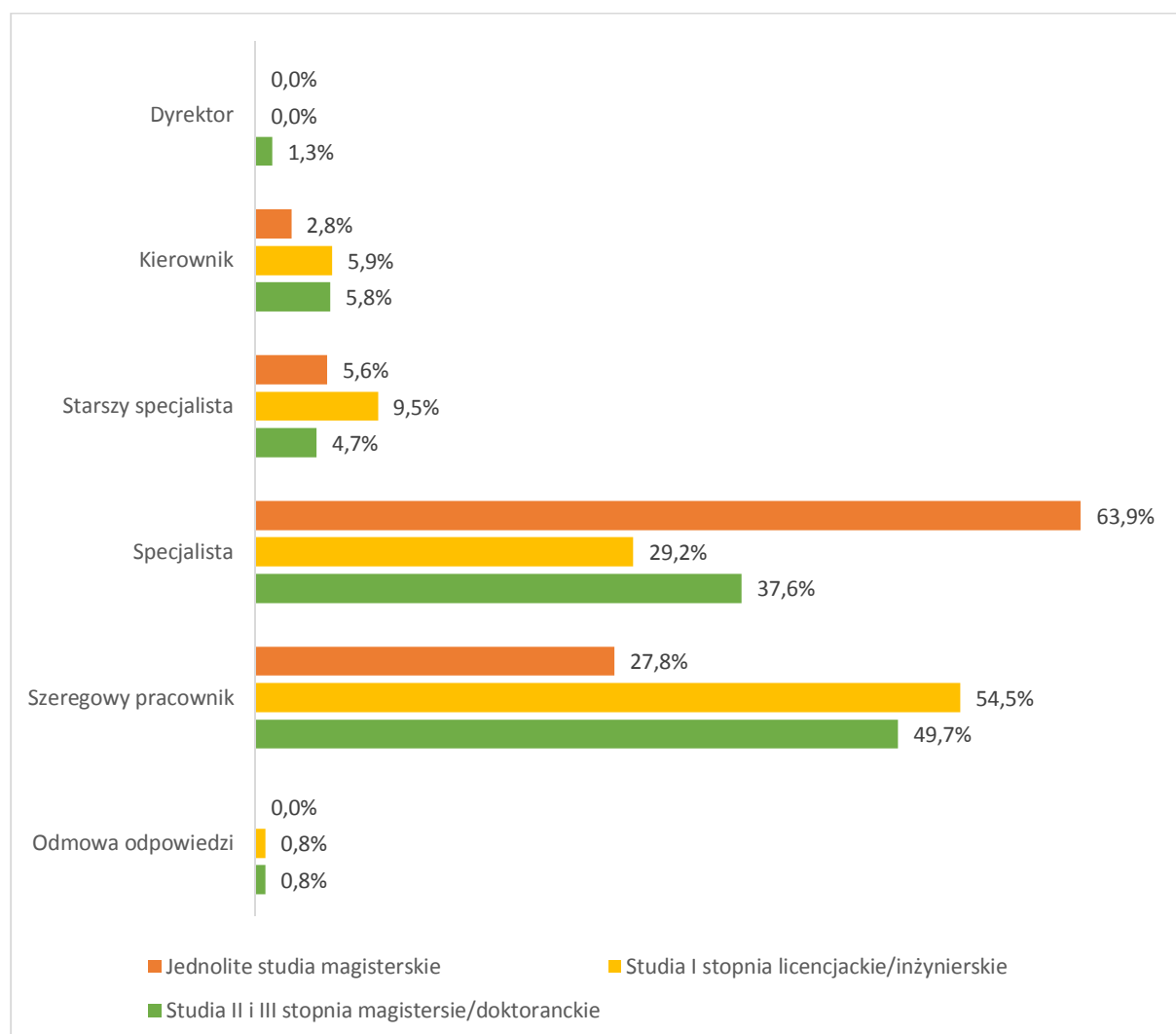
względem na ukończony rodzaj studiów. Wśród absolwentów studiów II stopnia odsetek zatrudnionych na ten rodzaj umowy wyniósł 50,9%, wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich było to 52,9%, podczas gdy wśród absolwentów studiów I stopnia było to 40,3%. Należy zauważyć, że niezależnie od rodzaju studiów wskaźnik zatrudnienia na umowę o pracę na czas nieokreślony był wyraźnie wyższy niż w roku poprzednim.

Jaki rodzaj umowy posiada Pan(i) w obecnej pracy?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Umowa na czas nieokreślony	N	18	102	191	311
	%	52,9%	40,3%	50,9%	47,0%
Umowa na czas określony	N	13	110	135	258
	%	38,2%	43,5%	36,0%	39,0%
Umowa zlecenie	N	2	10	16	28
	%	5,9%	4,0%	4,3%	4,2%
Umowa o dzieło	N	0	1	3	4
	%	0,0%	0,4%	0,8%	0,6%
Umowa na okres próbny	N	0	11	8	19
	%	0,0%	4,3%	2,1%	2,9%
Umowa na zastępstwo	N	0	12	15	27
	%	0,0%	4,7%	4,0%	4,1%
Staż absolwencki (pośrednictwo urzędu pracy)	N	0	6	4	10
	%	0,0%	2,4%	1,1%	1,5%
Staż absolwencki (bez pośrednictwa urzędu pracy)	N	1	1	1	3
	%	2,9%	0,4%	0,3%	0,5%
Praca bez umowy	N	0	0	2	2
	%	0,0%	0,0%	0,5%	0,3%

Tabela 32 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na rodzaj posiadanej umowy w obecnej pracy.

Wpływ ukończonego rodzaju studiów na zajmowane stanowisko jest widoczny przede wszystkim w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich – struktura zajmowanych przez nich stanowisk znacząco odbiega od struktury absolwentów pozostałych rodzajów studiów. Po upływie roku od zakończenia studiów wśród absolwentów studiów I i II stopnia wykonujących pracę najemną stanowisko szeregowego pracownika zajmowało

odpowiednio 54,5% i 49,7% respondentów. Odsetek specjalistów wynosi 29,2% w przypadku studiów I stopnia i 37,6% po studiach II stopnia. Odmienne kształtowała się sytuacja w grupie absolwentów jednolitych studiów magisterskich, gdzie na stanowiskach szeregowego pracownika pracowało 27,8%, a specjaliści 63,9% respondentów. Na wyższych stanowiskach (starszy specjalista, kierownik, dyrektor) pracowało 8,3% absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 15,4% studiów I stopnia i 11,8% absolwentów studiów II stopnia. Ponieważ liczebność absolwentów piastujących wyższe stanowiska jest relatywnie niewielka nie należy w oparciu o nią wyciągać wniosków natury ogólnej. W porównaniu z danymi lat z lat poprzednich widać dalszą poprawę sytuacji na rynku pracy.



Wykres 6 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najmniej ze względu na zajmowane stanowisko.

Wśród absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego wykonujących pracę najemną, w 22,7% przypadków, nie miała ona nic wspólnego z ukończonym kierunkiem studiów. Nieco wyższy odsetek absolwentów wykonywał pracę częściowo związaną z ukończonymi studiami (31,2%), zaś pracę całkowicie zgodną z wykształceniem wykonywało 41,9% absolwentów. Zgodność wykonywanej pracy z wykształceniem była uzależniona od rodzaju studiów. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich odsetek osób deklaruujących pracę zgodną z wykształceniem wyniósł 50,0% (spadek o 12,2 p.p.), wśród absolwentów studiów I stopnia 40,7% (wzrost o 2,1 p.p.), zaś wśród absolwentów studiów II stopnia 41,8% (wzrost o 0,5 p.p.). Różnice związane z rodzajem studiów są jeszcze bardziej widoczne, gdy porówna się odsetek absolwentów, których wykonywana praca jest zupełnie niezgodna z ukończonym kierunkiem studiów. W przypadku studiów I stopnia było to 23,7% (spadek o 0,3 p.p.) podczas gdy wśród absolwentów studiów II stopnia odsetek ten wynosił 22,4% (spadek o 1,2 p.p.), a wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich 19,4% (wzrost o 11,3 p.p.). W porównaniu do wyników analogicznego badania realizowanego wśród absolwentów rocznika 2014/2015 wyraźne zmiany dotyczą jedynie absolwentów jednolitych studiów magisterskich – zmniejszył się odsetek absolwentów wykonujących pracę całkowicie zgodną z wykształceniem, a wzrósł wykonujących pracę niezgodną z wykształceniem.

W jakim stopniu Pana(i) zdaniem obecna praca jest związana z kierunkiem studiów, który Pan(i) ukończył(a)?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Całkowicie	Liczebność	18	103	159	280
	%	50,0%	40,7%	41,8%	41,9%
Częściowo	Liczebność	9	77	123	209
	%	25,0%	30,4%	32,4%	31,2%
Wcale	Liczebność	7	60	85	152
	%	19,4%	23,7%	22,4%	22,7%
Trudno powiedzieć	Liczebność	2	13	13	28
	%	5,6%	5,1%	3,4%	4,2%

Tabela 33 Powiązanie kierunku studiów ukończonego przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich z wykonywaną przez nich pracą.

Średnio 72,4% pracujących respondentów było zatrudnionych w firmach zlokalizowanych w województwie podkarpackim (wzrost o 0,7 p.p.). W przypadku absolwentów studiów I i II stopnia odsetek pracujących w firmach z województwa podkarpackiego był podobny i wahał się w granicach 72,2% - 74,2%, natomiast absolwenci jednolitych studiów magisterskich, częściej niż pozostałe grupy, pracowali w przedsiębiorstwach spoza województwa podkarpackiego – różnica wynosi około 16 p.p.

Czy firma, w której Pan(i) pracuje znajduje się w województwie podkarpackim?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	20	182	279	481
	%	55,6%	72,2%	74,2%	72,4%
Nie	Liczebność	16	70	97	183
	%	44,4%	27,8%	25,8%	27,6%

Tabela 34 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według lokalizacji firmy, w której są zatrudnieni.

Wśród absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 pracujących poza województwem podkarpackim, największy odsetek (33,3%) pracował w sąsiednim województwie małopolskim. Drugim pod względem popularności kierunkiem migracji jest województwo mazowieckie, które wybrało 15,8% respondentów, zaś trzecim województwo lubelskie z 8,5% udziałem. Wśród lokalizacji firm, w których pracowali absolwenci rocznika 2015/2016 wymienionych zostało 9 z 16 województw, ale należy zauważyć, że aż 31,1% respondentów (57 osób) odpowiedziało, że firma w której pracują znajduje się poza granicami Polski.

Województwo	Liczebność	Procent
Małopolskie	61	33,3
Mazowieckie	29	15,8
Lubelskie	15	8,2
Dolnośląskie	7	3,8
Śląskie	5	2,7
Świętokrzyskie	4	2,2
Pomorskie	2	1,1
Wielkopolskie	2	1,1
Lubuskie	1	0,5
Firma w której pracuję znajduje się za granicą	57	31,1
Ogółem	183	100,0

Tabela 35 Miejsce lokalizacji firm zatrudniających absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego pracujących poza województwem podkarpackim.

W obecnej edycji raportu zrezygnowano z praktykowanego w poprzednich latach skrzyżowania pytania o kierunek studiów z pytaniem o branżę w której respondent jest zatrudniony, ponieważ bardzo niskie liczebności w komórkach uniemożliwiały analizę statystyczną nie pozwalając na jakąkolwiek konkluzję. Poniżej przedstawiono zatrudnienie absolwentów studiów jednolitych magisterskich oraz I i II stopnia w poszczególnych branżach.

Branża		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Administracja publiczna	N	3	16	22	41
	%	8,3%	6,3%	5,8%	6,2%
Architektura, Projektowanie wnętrz	N	0	0	1	1
	%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%
Badania i rozwój	N	0	0	4	4
	%	0,0%	0,0%	1,1%	0,6%
Bankowość i finanse	N	0	10	11	21
	%	0,0%	4,0%	2,9%	3,2%
Budownictwo, Geodezja	N	0	2	3	5
	%	0,0%	0,8%	0,8%	0,8%
Doradztwo, Consulting	N	0	0	3	3
	%	0,0%	0,0%	0,8%	0,5%
Edukacja, Nauka, Kursy, Szkolenia	N	2	40	93	135
	%	5,6%	15,9%	24,6%	20,3%
Elektronika, Automatyka	N	0	0	1	1
	%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%
Farmaceutyka, Biotechnologia, Chemia	N	0	0	2	2
	%	0,0%	0,0%	0,5%	0,3%
Gastronomia, Catering	N	3	2	8	13
	%	8,3%	0,8%	2,1%	2,0%
Grafika, Fotografia, Kreacja	N	1	0	4	5
	%	2,8%	0,0%	1,1%	0,8%
Hotelarstwo, Turystyka	N	0	4	7	11
	%	0,0%	1,6%	1,9%	1,7%
Human Resources, Kadry	N	0	4	2	6
	%	0,0%	1,6%	0,5%	0,9%
Inżynieria, Technika	N	0	3	3	6
	%	0,0%	1,2%	0,8%	0,9%
IT	N	1	10	4	15
	%	2,8%	4,0%	1,1%	2,3%
Kontrola jakości	N	0	4	14	18
	%	0,0%	1,6%	3,7%	2,7%
Kosmetyka, Wizaż, Uroda	N	0	2	1	3
	%	0,0%	0,8%	0,3%	0,5%
Księgowość, Audyt, Podatki	N	0	9	13	22
	%	0,0%	3,6%	3,4%	3,3%
Logistyka, Zakupy, Transport	N	0	14	12	26
	%	0,0%	5,6%	3,2%	3,9%
Marketing, Reklama, PR	N	0	4	6	10
	%	0,0%	1,6%	1,6%	1,5%
Sztuka, Rozrywka, Media	N	1	3	5	9
	%	2,8%	1,2%	1,3%	1,4%
Medycyna, Opieka zdrowotna, Zdrowie	N	1	46	66	113
	%	2,8%	18,3%	17,5%	17,0%

Motoryzacja	N	0	3	3	6
	%	0,0%	1,2%	0,8%	0,9%
Nieruchomości	N	0	1	0	1
	%	0,0%	0,4%	0,0%	0,2%
Ochrona osób i mienia	N	0	1	0	1
	%	0,0%	0,4%	0,0%	0,2%
Ochrona środowiska	N	0	3	2	5
	%	0,0%	1,2%	0,5%	0,8%
Opieka	N	0	7	13	20
	%	0,0%	2,8%	3,4%	3,0%
Organizacje pozarządowe, Wolontariat	N	0	1	3	4
	%	0,0%	0,4%	0,8%	0,6%
Prawo	N	17	2	1	20
	%	47,2%	0,8%	0,3%	3,0%
Przemysł, Produkcja	N	3	15	23	41
	%	8,3%	6,0%	6,1%	6,2%
Rolnictwo	N	0	4	5	9
	%	0,0%	1,6%	1,3%	1,4%
Serwis, Montaż	N	0	1	1	2
	%	0,0%	0,4%	0,3%	0,3%
Służby mundurowe	N	1	4	4	9
	%	2,8%	1,6%	1,1%	1,4%
Sport, Rekreacja	N	0	2	5	7
	%	0,0%	0,8%	1,3%	1,1%
Sprzedaż, Obsługa klienta	N	0	24	22	46
	%	0,0%	9,5%	5,8%	6,9%
Telekomunikacja	N	0	2	2	4
	%	0,0%	0,8%	0,5%	0,6%
Tłumaczenia	N	0	0	4	4
	%	0,0%	0,0%	1,1%	0,6%
Ubezpieczenia	N	0	0	1	1
	%	0,0%	0,0%	0,3%	0,2%
Usługi	N	3	8	3	14
	%	8,3%	3,2%	0,8%	2,1%
Wydawnictwo, Dziennikarstwo	N	0	1	1	2
	%	0,0%	0,4%	0,3%	0,3%

Tabela 36 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego pracujący najmniej ze względu na branżę, w których są zatrudnieni.

Spośród 41 absolwentów jednolitych studiów magisterskich zdecydowana większość (35 os.) pracuje w branży *Prawo* i to właśnie w tej branży wystąpiła największa zgodność wykształcenia i zatrudnienia. Wśród 314 absolwentów studiów I stopnia największa liczba (31 os.) była zatrudniona w branży *Ekonomia* na drugim miejscu znalazła się *Pedagogika* (23 os.), a na trzecim *Administracja* (20 os.). Dużą popularnością cieszyła się również branża *Fizjoterapia*, w której zatrudnienie znalazło 18 osób. Podobnie jak w poprzedniej edycji badania największa

zgodność wykształcenia z wykonywaną pracą wystąpiła na kierunkach medycznych i pokrewnych, których absolwenci w zdecydowanej większości pracowali w branży związanej z medycyną i opieką zdrowotną. Największa ilość, spośród biorących udział w badaniu 457 absolwentów studiów II stopnia, była zatrudniona w branży *Pedagogika* (62 os.) na drugim miejscu znalazła się *Fizjoterapia* (47 os.), a na trzecim *Ekonomia* (44 os.). Na kolejnych miejscach uplasowały się *Technologia Żywności i Żywienia Człowieka* (37 os.) oraz *Administracja* (26 os.). Ponownie najwyższa zgodność ukończonego kierunku studiów z wykonywaną pracą miała miejsce w przypadku kierunków związanych z medycyną i ochroną zdrowia. Należy zauważyć, że rodzaj ukończonych studiów nie ma wpływu na najczęściej wybierane przez absolwentów branże. Zarówno w przypadku studiów I jak i II stopnia najpopularniejsze są te same branże, zamieniające się co najwyżej kolejnością.

Zarobki netto z pracy najemnej		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Poniżej 1 200 zł netto	Liczebność	2	8	9	19
	%	5,6%	3,2%	2,4%	2,9%
Od 1 201 do 1 500 zł netto	Liczebność	1	2	8	11
	%	2,8%	0,8%	2,1%	1,7%
Od 1 501 do 1 900 zł netto	Liczebność	4	24	39	67
	%	11,1%	9,5%	10,4%	10,1%
Od 1 901 do 2 300 zł netto	Liczebność	2	58	102	162
	%	5,6%	23,0%	27,1%	24,4%
Od 2 301 do 2 700 zł netto	Liczebność	4	50	55	109
	%	11,1%	19,8%	14,6%	16,4%
Od 2 701 do 3 100 zł netto	Liczebność	8	22	47	77
	%	22,2%	8,7%	12,5%	11,6%
3 101 zł netto i więcej	Liczebność	9	52	59	120
	%	25,0%	20,6%	15,7%	18,1%
Odmowa odpowiedzi	Liczebność	6	36	57	99
	%	16,7%	14,3%	15,2%	14,9%

Tabela 37 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na osiągnięte zarobki.

Absolwentów, którzy podjęli pracę najemną zapytano o wysokość ich przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia netto. Niemal co szósty respondent (14,9%) respondentów odmówiło podania tej informacji (wzrost o 5,2 p.p.), przy czym najniższy odsetek odmów nie

był zależny od rodzaju studiów. Wśród absolwentów studiów I i II stopnia najczęściej wskazywanym przedziałem dochodów jest od 1901 do 2300 PLN, dla porównania w poprzedniej edycji badania był to przedział od 1501 do 1900 PLN. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich, najczęściej wskazywanym przedziałem dochodów było, podobnie jak w poprzednim roku, powyżej 3101 PLN. Wśród absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 deklarujących osiąganie dochodów powyżej 3101 PLN znalazło się 25,0% absolwent jednolitych studiów magisterskich, 20,6% absolwentów studiów I stopnia (wzrost o 8,9 p.p.) oraz 15,7% absolwentów studiów II stopnia (wzrost o 5,2 p.p.). Na zarobki poniżej 1200 PLN wskazało łącznie 2,9% respondentów, w tym 5,6% absolwentów studiów jednolitych magisterskich (spadek o 5,5 p.p.), 3,2% absolwentów studiów I stopnia (spadek o 7,9 p.p.) oraz 2,4% absolwentów studiów II stopnia (spadek o 1,2 p.p.).

Wśród absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 odsetek osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej jest nieznacznie wyższy niż w ubiegłorocznej edycji badania i wynosi 5,1% respondentów (2017 - 4,3%, 2016 - 6,3%). W ciągu najbliższego roku przedsiębiorcami planuje zostać 5,1% absolwentów studiów II stopnia (wzrost o 3,3 p.p., 4,0% absolwentów studiów I stopnia (spadek o 1,8 p.p.) i 13,9% absolwentów jednolitych studiów magisterskich (spadek o 2,3 p.p.). W dalszym ciągu niemal ¾ respondentów (74,0%) nie planuje zakładania własnej działalności gospodarczej, a 20,8% ankietowanych nie podjęło jeszcze ostatecznej decyzji.

Czy w ciągu najbliższego roku zamierza Pan(i) założyć własną działalność gospodarczą?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	5	10	19	34
	%	13,9%	4,0%	5,1%	5,1%
Nie	Liczebność	26	177	287	490
	%	72,2%	70,8%	76,3%	74,0%
Nie wiem	Liczebność	5	63	70	138
	%	13,9%	25,2%	18,6%	20,8%

Tabela 38 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na plany założenia działalności gospodarczej.

5.8 Informacje o absolwentach prowadzących działalność gospodarczą

W ramach badania losów zawodowych absolwentów zadano szereg pytań pozwalających lepiej poznać specyfikę prowadzenia własnych firm przez absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Należy zauważyć, że osób będących po ponad roku od zakończeniu studiów przedsiębiorcami było relatywnie niewiele. Łącznie 47 absolwentów rocznika 2015/2016 (5,8%) prowadziło własny biznes. W gronie tym znalazło się 5 absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 14 absolwentów studiów I stopnia oraz 28 absolwentów studiów II stopnia. Analizując wyniki opisujące aktywność absolwentów prowadzących własną działalność gospodarczą należy pamiętać o bardzo niewielkiej liczebności próby badawczej i traktować przedstawione wyniki poglądowo nie wyciągając na ich podstawie wniosków natury ogólnej. Warto zauważyć, że w badaniu rocznika 2014/2015 odsetek absolwentów prowadzących w różnej formie własną działalność gospodarczą wynosił 3,3%, zaś obecnie wynosi on 5,8%, co oznacza wzrost o 2,5 p.p., ale o ponad 43%.

	Jaki jest Pana(i) obecny status zawodowy?			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia (licencjat)	Studia II stopnia (magisterskie)	Ogółem
Założyłem działalność gospodarczą	2	9	23	34
Pracuję najemnie i prowadzę własną działalność	2	4	5	11
Studiuje i prowadzę działalność gospodarczą	1	1	0	2
Ogółem	5	14	28	47

Tabela 39 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzący działalność gospodarczą ze względu na ukończony rodzaj studiów oraz łączenie działalności gospodarczej z pracą najemną i studiami wyższymi.

Najwięcej absolwentów prowadzących własną działalność gospodarczą ukończyło kierunek *Fizjoterapia* (9 os.), *Dietetyka* (6 os.) oraz *Prawo* (5 os.). Działalność gospodarczą prowadziło również po trzech absolwentów kierunków *Filologia angielska*, oraz po dwóch przedstawicieli kierunków *Administracja*, *Ekonomia* i *Położnictwo*. Warto zwrócić uwagę, że na 47 osób jedynie dwie łączą prowadzenie własnej działalności gospodarczej z kontynuowaniem nauki.

Jaki jest Pana(i) obecny status zawodowy?				
	Założyłem(ła m) działalność gospodarczą	Pracuję najemnie i prowadzę własną działalność	Studiuje i prowadzę działalność gospodarczą	Ogółem
Fizjoterapia	7	2	0	9
Dietetyka	4	1	1	6
Prawo	2	2	1	5
Administracja	3	0	0	3
Ekonomia	3	0	0	3
Położnictwo	1	2	0	3
Pedagogika	2	0	0	2
Wychowanie Fizyczne	2	0	0	2
Sztuki wizualne	1	0	0	1
Archeologia	0	1	0	1
Architektura krajobrazu	1	0	0	1
Biologia	1	0	0	1
Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Muzycznej	0	1	0	1
Europeistyka	1	0	0	1
Filologia Angielska	1	0	0	1
Informatyka	1	0	0	1
Ochrona Środowiska	1	0	0	1
Pielęgniarstwo	0	1	0	1
Politologia	1	0	0	1
Roľnictwo	0	1	0	1
Technologia Żywności i Żywienia Człowieka	1	0	0	1
Zdrowie Publiczne	1	0	0	1
Ogółem	34	11	2	47

Tabela 40 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzący działalność gospodarczą ze względu na ukończony kierunek studiów oraz łączenie działalności gospodarczej z pracą najemną i studiami wyższymi.

Na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej absolwenci najczęściej zdecydowali się już po zakończeniu studiów - 91,5% (wzrost o 7,3 p.p.). Żaden z respondentów tegorocznego badania nie rozpoczął prowadzenia działalności gospodarczej przed rozpoczęciem nauki, zaś cztery osoby jeszcze w trakcie studiów. Warto zwrócić uwagę na fakt, że najwyższy odsetek absolwentów zakładających działalność gospodarczą w trakcie studiów odnotowano na jednolitych studiach magisterskich.

W jakim momencie założył(a) Pan(i) działalność gospodarczą?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
W trakcie studiów	Liczebność	1	2	1	4
	%	20,0%	14,3%	3,6%	8,5%
Po zakończeniu studiów	Liczebność	4	12	27	43
	%	80,0%	85,7%	96,4%	91,5%
Ogółem	Liczebność	5	14	28	47
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 41 Moment założenia działalności gospodarczej w zależności od rodzaju studiów

Podobnie jak w poprzednich edycjach badania, wśród absolwentów prowadzących działalność gospodarczą liczniejsi byli absolwenci, których aktywność biznesowa ma związek z uzyskanym wykształceniem. Analizując odpowiedzi ogółem należy zauważyć, że 29,8% respondentów prowadzi działalność zupełnie nie związaną z ukończonym kierunkiem studiów. Niepokojący jest fakt, że w stosunku do badań rocznika 2014/2015 jest to wzrost o 14 p.p., co oznacza, że odsetek absolwentów prowadzących działalność nie związaną w żaden sposób z wykształceniem niemal się podwoił. Na częściowy związek prowadzonej działalności z kierunkiem studiów wskazało 21,3% uczestników badania (spadek o 15,5 p.p.), a 44,7% zadeklarowało ścisły związek pomiędzy wykształceniem, a rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej (wzrost o 7,9 p.p.). Dwójka respondentów (4,3%) nie była w stanie ocenić stopnia w jakim ich działalność gospodarcza jest związana z wykształceniem. Na pytanie o związek pomiędzy prowadzoną działalnością, a posiadanym wykształceniem odpowiadało łącznie 47 osób, dlatego na podstawie uzyskanych danych nie należy wyciągać zbyt daleko idących wniosków.

Czy działalność Pana(i) firmy jest związana z kierunkiem studiów, który Pan(i) ukończył(a)?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Całkowicie	Liczebność	3	6	12	21
	%	60,0%	42,9%	42,9%	44,7%
Częściowo	Liczebność	1	1	8	10
	%	20,0%	7,1%	28,6%	21,3%
Wcale	Liczebność	1	6	7	14
	%	20,0%	42,9%	25,0%	29,8%
Trudno powiedzieć	Liczebność	0	1	1	2
	%	0,0%	7,1%	3,6%	4,3%
Ogółem	Liczebność	5	14	28	47
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 42 Powiązanie kierunku studiów ukończonego przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą.

W przypadku absolwentów rocznika 2015/2016 własną działalność gospodarczą prowadzi 47 osób, z których dwie nie udzieliły odpowiedzi na pytanie o branżę, w której działa firma. Wyraźną zgodność ukończonego kierunku studiów z prowadzoną działalnością gospodarczą można zaobserwować w przypadku absolwentów kierunków związanych ze zdrowiem oraz prawem. Działalność w branży *Medycyna, Opieka zdrowotna, Zdrowie* prowadzili jedynie absolwenci *Fizjoterapii* (7 os.), *Położnictwa* (3 os) oraz kierunków *Technologia Żywności i Żywienia Człowieka* i *Dietetyka* (po 1 os.). W przypadku absolwentów pozostałych kierunków studiów, związek pomiędzy prowadzoną działalnością gospodarczą, a wykształceniem wydaje się dużo mniej ścisły, jednak na podstawie tak skąpych danych nie sposób wyciągać istotnych statystycznie wniosków.

Czterdziestu siedmiu respondentów prowadzących własną działalność gospodarczą wskazało łącznie 103 powody założenia własnej firmy. W obecnej edycji badania każdy z respondentów wymienił średnio 2,19 powodu założenia firmy, w poprzedniej edycji badania wskaźnik ten wynosił 2,26, a zatem był na zbliżonym poziomie. Najczęściej wskazywanymi powodami podjęcia własnej działalności gospodarczej jest podobnie jak przed rokiem *chęć pracy na swoim* (51,1%, wzrost o 9,0 p.p.). Na drugim miejscu znajduje się *możliwość zrealizowania własnych pomysłów* (44,7%, wzrost o 18,4 p.p.). Kolejnymi powodami założenia działalności

gospodarczej są *możliwość samodzielnego planowania pracy* (38,3%, wzrost o 12,0 p.p.), *była to konieczność* (29,8%, spadek o 12,3 p.p.), *trudność ze znalezieniem pracy* (19,1%, spadek o 12,4 p.p.) oraz pozytywne przykłady prowadzenia działalności w rodzinie (12,8%, wzrost o 7,5 p.p.). Pozostałe powody wskazało po mniej niż 10% respondentów. Podsumowując, poza najważniejszym powodem, czyli *chęcią pracy na swoim*, motywy założenia własnej działalności gospodarczej uległy dużym zmianom. Ważniejsze stały się własne aspiracje i oczekiwania absolwentów, a wyraźnie mniej istotna sytuacja na rynku pracy.

Powody założenia działalności	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Chęć pracy na swoim	40,0%	42,9%	57,1%	51,1%
Możliwość zrealizowania swoich własnych pomysłów	20,0%	50,0%	46,4%	44,7%
Możliwość samodzielnego planowania pracy	0,0%	42,9%	42,9%	38,3%
Była to konieczność	60,0%	21,4%	28,6%	29,8%
Trudności ze znalezieniem pracy	40,0%	14,3%	17,9%	19,1%
Pozytywne przykłady prowadzenia działalności w rodzinie	0,0%	14,3%	14,3%	12,8%
Chęć pogodzenia życia prywatnego z zawodowym	20,0%	0,0%	7,1%	6,4%
Pozytywne przykłady prowadzenia działalności wśród znajomych	0,0%	14,3%	3,6%	6,4%
Coś innego	20,0%	7,1%	10,7%	10,6%

Tabela 43 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzący działalność gospodarczą ze względu na przyczyny założenia firmy.

Niemal $\frac{3}{4}$ firm zakładanych przez absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2015/2016 ma swoją siedzibę na podkarpaciu. Prawidłowość ta dotyczy absolwentów studiów I jak i II stopnia. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich, na założenie własnej firmy zdecydowało się tylko pięć osób, z których dwie założyły działalność w województwie podkarpackim, a trzy poza terenem podkarpacia. Należy zauważyć, że w poprzedniej edycji badania odsetek absolwentów zakładających własne firmy na terenie podkarpacia wyniósł 84,2%, a zatem mamy do czynienia z spadkiem o ponad 10 p.p., jednak należy pamiętać, że

operujemy na relatywnie niewielkich liczebnościach, a zatem dopuszczalny błąd statystyczny jest spory.

Czy firma, którą Pan(i) założył(a) znajduje się na Podkarpaciu?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	2	12	21	35
	%	40,0%	85,7%	75,0%	74,5%
Nie	Liczebność	3	2	7	12
	%	60,0%	14,3%	25,0%	25,5%
Ogółem	Liczebność	5	14	28	47
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 44 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według lokalizacji własnej działalności gospodarczej.

Spośród 12 firm założonych przez absolwentów badanego rocznika studiów poza podkarpaciem, 5 funkcjonuje na terenie sąsiadującego województwa małopolskiego, po 2 w województwach mazowieckim i śląskim, a 1 w świętokrzyskim. Dwie spośród prowadzonych przez absolwentów rocznika 2015/2016 firm prowadzą działalność poza granicami Polski.

W jakim województwie znajduje się firma, którą Pan(i) założył(a)?	Częstość	Procent ważnych
Małopolskie	5	41,7%
Mazowieckie	2	16,7%
Śląskie	2	16,7%
Świętokrzyskie	1	8,3%
Firma znajduje się za granicą	2	16,7%
Ogółem	12	100,0%

Tabela 45 Miejsca w których zlokalizowane są firmy założone przez absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2014/2015.

Ze wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej skorzystało 38,3% uczestników badania (18 os.), co stanowi istotny wzrost w stosunku do badań ubiegłorocznych (12,0 p.p.). Absolwenci chętnie korzystali ze wsparcia instytucjonalnego (77,8%) sięgając zarówno po środki z Urzędu Pracy (55,6%, 10 os.), jak również po fundusze z Unii Europejskiej

(22,2%, 4 os.). Źródłem sfinansowania rozpoczęcia działalności gospodarczej była też rodzina (16,7%, 3 os.), jak i przyjaciele (1 osoba).

Czy podczas zakładania firmy korzystał Pan(i) ze wsparcia finansowego?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	1	7	10	18
	%	20,0%	50,0%	35,7%	38,3%
Nie	Liczebność	4	7	18	29
	%	80,0%	50,0%	64,3%	61,7%
Ogółem	Liczebność	5	14	28	47
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 46 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich prowadzący działalność gospodarczą ze względu na korzystanie ze wsparcia finansowego przy zakładaniu firmy.

Absolwenci prowadzący działalność gospodarczą zostali poproszeni o określenie poziomu swoich miesięcznych dochodów. Najczęściej wskazywanym przedziałem dochodów był przedział powyżej 3100 PLN (najwyższy). Taką odpowiedź wskazało 29,8% respondentów (spadek o 1,8 p.p.). Kolejnym najczęściej wskazywanym przedziałem był przedział od 2701 do 3100 PLN, na który wskazało 10,6% respondentów (14 os.). Na najniższe przedziały dochodu (poniżej 2300 PLN netto) wskazało łącznie 6 osób (12,8%). W porównaniu do poprzedniej edycji badania drastycznie wzrósł odsetek odmów odpowiedzi. W obecnej edycji badania, aż 42,6% respondentów nie chciało ujawnić swoich dochodów, co oznacza wzrost rok do roku o 16,2 p.p. Rosnący odsetek odmów ujawnienia dochodu z działalności może negatywnie wpływać na jakość i prawdziwość wyników badania. Można przypuszczać, że część z odmów jest motywowana strachem przed administracją skarbową. Może to być spowodowane zarówno nielegalnym ukrywaniem przez absolwentów części przychodów osiągniętych z działalności gospodarczej jak i brakiem zaufania do poufności danych ankietowych i/lub instytucji państwa.

Jeśli jest to możliwe, proszę o wskazanie Pana(i) średniego miesięcznego zarobku z działalności gospodarczej.		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Poniżej 1 200 zł netto	Liczebność	0	0	2	2
	%	0,0%	0,0%	7,1%	4,3%
Od 1 201 do 1500 zł netto	Liczebność	0	0	1	1
	%	0,0%	0,0%	3,6%	2,1%
Od 1 501 do 1 900 zł netto	Liczebność	0	1	0	1
	%	0,0%	7,1%	0,0%	2,1%
Od 1 901 do 2 300 zł netto	Liczebność	0	0	2	2
	%	0,0%	0,0%	7,1%	4,3%
Od 2 301 do 2 700 zł netto	Liczebność	0	2	0	2
	%	0,0%	14,3%	0,0%	4,3%
Od 2701 do 3100 zł netto	Liczebność	1	2	2	5
	%	20,0%	14,3%	7,1%	10,6%
3 101 zł netto i więcej	Liczebność	3	4	7	14
	%	60,0%	28,6%	25,0%	29,8%
Odmowa odpowiedzi	Liczebność	1	5	14	20
	%	20,0%	35,7%	50,0%	42,6%
Ogółem	Liczebność	5	14	28	47
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 47 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według poziomu zarobków uzyskiwanych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

5.9 Informacje o absolwentach pozostających bez pracy

Spośród wszystkich biorących udział w badaniu 812 absolwentów rocznika 2015/2016 bez pracy pozostają 102 osoby. Spośród nich bycie osobą bezrobotną zadeklarowało 88 respondentów, co odpowiada 10,8% stopie bezrobocia (wzrost o 0,8 p.p do poprzedniej edycji badania). Oznacza to pewną stabilizację sytuacji absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego na rynku pracy. Warto zauważyć, że stopa bezrobocia zanotowana w badaniu realizowanym dwa lata wcześniej wynosiła 11,4%, zaś przed trzema laty aż 18,4%. Odsetek osób nieaktywnych zawodowo, a więc należących do kategorii *bezrobotnych* oraz *nie pracujących ze względu na kontynuację nauki*, wyniósł 12,5%, co w stosunku do zeszłego roku jest

spadkiem o 1,5 p.p. Biorąc pod uwagę rodzaj studiów, najwyższy odsetek absolwentów pozostających bez pracy był wśród absolwentów studiów I stopnia (13,4%), następnie studiów II stopnia (9,6%). Najniższą stopę bezrobocia zanotowano wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich (4,9%). Rodzaj ukończonych studiów różnicuje również długość pozostawania bez pracy. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich żaden z respondentów nie pozostawał bez pracy dłużej niż 6 miesięcy. Wśród absolwentów studiów I stopnia, bez zatrudnienia *więcej niż rok* było około $\frac{1}{3}$ respondentów, natomiast w przypadku studiów II stopnia była to 40,9% badanych. Analizując długość pozostawania bez pracy, można wyróżnić dwa zdecydowanie najczęściej wskazywane przedziały, są to *od 2 do 6 miesięcy* z 27,3% wskazań i *więcej niż rok* z 36,4% udziałem. Warto zauważyć, że w stosunku do badania rocznika 2014/2015 deklarowany średni czas potrzebny na znalezienie pracy zmniejszył się, co potwierdza dobrą pozycję absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego na rynku pracy.

Jak długo pozostaje Pan(i) bez zatrudnienia?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Do 1 miesiąca	Liczebność	1	7	7	15
	%	50,0%	16,7%	15,9%	17,0%
Od 2 do 6 miesięcy	Liczebność	1	14	9	24
	%	50,0%	33,3%	20,5%	27,3%
Od 7 do 9 miesięcy	Liczebność	0	5	4	9
	%	0,0%	11,9%	9,1%	10,2%
Od 10 do 12 miesięcy	Liczebność	0	2	6	8
	%	0,0%	4,8%	13,6%	9,1%
Więcej niż 1 rok	Liczebność	0	14	18	32
	%	0,0%	33,3%	40,9%	36,4%
Ogółem	Liczebność	2	42	44	88
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 48 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na czas pozostawania bez pracy.

Większość (63,6%) pozostających bez pracy absolwentów była zarejestrowana jako osoby bezrobotne we właściwym Urzędzie Pracy. W stosunku do zeszłego roku wskaźnik absolwentów zarejestrowanych w Urzędzie Pracy spadł o 7,1 p.p. Można zauważyć, że rodzaj

ukończonych studiów ma wpływ na rejestrację bezrobotnych respondentów we właściwym Urzędzie Pracy. W przypadku studiów I stopnia odsetek zarejestrowanych w UP jest najwyższy (71,4%), zaś wśród absolwentów studiów II stopnia (57%) i jednolitych studiów magisterskich (50%, 1 os.) jest niższy.

Czy jest Pan(i) zarejestrowany(a) we właściwym urzędzie pracy jako osoba bezrobotna?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	1	30	25	56
	%	50,0%	71,4%	56,8%	63,6%
Nie	Liczebność	1	12	19	32
	%	50,0%	28,6%	43,2%	36,4%
Ogółem	Liczebność	2	42	44	88
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 49 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na rejestrację we właściwym urzędzie pracy.

Po ponad roku od zakończenia studiów zdecydowana większość (88,6%) obecnie bezrobotnych respondentów zadeklarowało, że od czasu zakończenia edukacji pracowała zawodowo. Wskaźnik ten jest zdecydowanie wyższy (o 24,8 p.p.), niż zanotowany w ubiegłorocznej edycji badania (63,8%). Po zakończeniu studiów pracę podejmowali wszyscy (2 os.) absolwenci jednolitych studiów magisterskich, 93,2% absolwentów studiów II stopnia oraz 83,3% absolwentów studiów I stopnia.

Czy po ukończeniu studiów podejmował(a) Pan(i) pracę?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	2	35	41	78
	%	100,0%	83,3%	93,2%	88,6%
Nie	Liczebność	0	7	3	10
	%	0,0%	16,7%	6,8%	11,4%
Ogółem	Liczebność	2	42	44	88
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 50 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na podejmowanie pracy po zakończeniu studiów.

Bezrobotnych respondentów deklarujących, że po zakończeniu studiów podejmowali pracę poproszono o wskazanie liczby miejsc, w których dotychczas pracowali. Zdecydowana większość (79,5%) z nich pracowało u nie więcej niż dwóch pracodawców, z czego 44,9% pracowało tylko w jednym zakładzie pracy. Więcej niż dwa miejsca pracy zadeklarowało łącznie 20,5% respondentów, z których 11,5% pracowało u trzech, a 9,0% u czterech lub więcej pracodawców. Porównując dane z wynikami wśród absolwentów rocznika 2014/2015 można zauważyć nieznaczny (o 4,3 p.p.) wzrost odsetka respondentów pracujących w trzech lub większej ilości miejsc pracy, jednak ogółem uzyskane wyniki należy uznać za zbliżone.

W ilu miejscach pracy Pan(i) pracował(a) po ukończeniu studiów do tej pory?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
W jednym miejscu pracy	Liczebność	1	20	14	35
	%	50,0%	57,1%	34,1%	44,9%
W dwóch miejscach pracy	Liczebność	0	11	16	27
	%	0,0%	31,4%	39,0%	34,6%
W trzech miejscach pracy	Liczebność	1	3	5	9
	%	50,0%	8,6%	12,2%	11,5%
W czterech miejscach pracy i powyżej czterech	Liczebność	0	1	6	7
	%	0,0%	2,9%	14,6%	9,0%
Ogółem	Liczebność	2	35	41	78
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 51 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na dotychczasową liczbę miejsc pracy.

Na 88 bezrobotnych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego plan założenia własnej działalności gospodarczej w ciągu najbliższego roku miały jedynie dwie osoby. Ponad 59% ankietowanych zdecydowanie odrzuca taką możliwość (spadek o około 10 p.p.). Niemal 39% respondentów, pomimo że nie ma planów założenia własnej działalności gospodarczej, to również nie odrzuca kategorycznie takiej możliwości.

Czy w ciągu najbliższego roku zamierza Pan(i) założyć własną działalność gospodarczą?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	0	2	0	2
	%	0,0%	4,8%	0,0%	2,3%
Nie	Liczebność	2	27	23	52
	%	100,0%	64,3%	52,3%	59,1%
Nie wiem	Liczebność	0	13	21	34
	%	0,0%	31,0%	47,7%	38,6%
Ogółem	Liczebność	2	42	44	88
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 52 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na plany założenia własnej działalności gospodarczej.

Niemal 73% pozostających bez pracy absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego deklaruje, że poszukuje pracy (znaczący wzrost, o 8,9 p.p.). Sytuacja ta jest częstsza wśród osób, które ukończyły jednolite studia magisterskie (100%, 2 os.) oraz studia I stopnia (78,6%), niż u absolwentów studiów II stopnia, wśród których pracy poszukuje 65,9% bezrobotnych. Niezależnie od rodzaju studiów odsetek osób poszukujących pracy wyraźnie wzrósł w porównaniu do poprzedniej edycji badania.

Czy aktualnie poszukuje Pan(i) pracy?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Tak	Liczebność	2	33	29	64
	%	100,0%	78,6%	65,9%	72,7%
Nie	Liczebność	0	9	15	24
	%	0,0%	21,4%	34,1%	27,3%
Ogółem	Liczebność	2	42	44	88
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 53 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na poszukiwanie pracy w momencie realizacji badania.

Bezrobotni absolwenci nie poszukujący pracy zostali zapytani o powody swojego postępowania – 24 osoby wskazały łącznie 35 powodów. Wśród najczęstszych powodów nie

poszukiwania pracy wskazywana była *opieka nad dziećmi* oraz *bycie w ciąży*, rzadziej *brak doświadczenia zawodowego* lub *nie ma pracy, która by mnie satysfakcjonowała*. Szczegółowy rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia tabela poniżej.

Powody nie poszukiwania pracy	Rodzaj studiów			
	Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Opiekuję się dziećmi	0	6	10	16
Jestem w ciąży	0	4	5	9
Brak mi doświadczenia zawodowego	0	2	2	4
Nie ma pracy, która by mnie satysfakcjonowała	0	0	1	1
Z moim wykształceniem trudno jest zdobyć pracę	0	0	1	1
Teraz ciężko jest znaleźć jakąkolwiek pracę	0	1	0	1
Nie podejmuję pracy ze względu na mój stan zdrowia	0	0	1	1
Opiekuję się rodzicami lub inną osobą z rodziny	0	0	0	0
Inny powód	0	0	2	2
Ogółem	0	13 (n=9)	22 (n=15)	35 (n=24)

Tabela 54 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na powody braku aktywności w poszukiwaniu pracy. (n=24)

Poszukujących pracy absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego zapytano o rodzaje i częstotliwość działań podejmowanych w celu znalezienia zatrudnienia. Największy odsetek osób poszukujących pracy podejmował działania zmierzające w tym kierunku *codziennie* (60,9%, wzrost o 12,3 p.p.) lub *mniej niż trzy razy w tygodniu* (18,8%, spadek o 8,2 p.p.). Działania zmierzające do znalezienia pracy *kilka razy w miesiącu* podejmowało 14,1% respondentów. Zaledwie po 3,1% bezrobotnych respondentów poszukiwało pracy *nie częściej niż raz w miesiącu*, lub *nie poszukiwało pracy*.

Jak często w ostatnim miesiącu poszukiwał(a) Pan(i) samodzielnie pracy?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
codziennie	Liczebność	2	21	16	39
	%	100,0%	63,6%	55,2%	60,9%
mniej niż trzy razy w tygodniu	Liczebność	0	6	6	12
	%	0,0%	18,2%	20,7%	18,8%
kilka razy w miesiącu	Liczebność	0	4	5	9
	%	0,0%	12,1%	17,2%	14,1%
nie częściej niż raz w miesiącu	Liczebność	0	0	2	2
	%	0,0%	0,0%	6,9%	3,1%
w ostatnim miesiącu nie poszukiwałem(am) samodzielnie pracy	Liczebność	0	2	0	2
	%	0,0%	6,1%	0,0%	3,1%
Ogółem	Liczebność	2	33	29	64
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 55 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na częstotliwość poszukiwania pracy w ostatnim miesiącu.

Wśród poszukujących pracy absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego najmniej liczni (4,7%) byli respondenci sądzący, że uda im się znaleźć pracę w okresie *od 10 do 12 miesięcy*. Drugą najmniej liczną grupą (7,8%) byli „pesymiści” sądzący, że znalezienie pracy zajmie im *więcej niż 1 rok*. Podobnie jak w poprzednich edycjach badania najczęściej wskazywanym okresem niezbędnym do znalezienia nowego zajęcia był przedział od 2 do 6 miesięcy, wskazała go 57,8% z poszukujących pracy absolwentów rocznika 2015/2016 (wzrost o 15,7 p.p.). Drugą najliczniejszą grupą z udziałem 15,6% są absolwenci uważający, że znalezienie nowej pracy zajmie im *od 7 do 9 miesięcy*. Odsetek „optymistów” uważających, że znalezienie pracy zajmie im mniej niż miesiąc wnosi 14,1%. W odniesieniu do czasu niezbędnego na znalezienie nowej pracy absolwenci jednolitych studiów magisterskich są nieco większymi optymistami niż absolwenci studiów II stopnia. Najwięcej czasu na znalezienie pracy potrzebują absolwenci studiów I stopnia – w grupie tej odsetek uważających, że znalezienie nowej pracy zajmie im ponad 7 miesięcy wynosi 42,4%, podczas gdy wśród absolwentów studiów II stopnia jest to jedynie 13,8%, zaś wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich 0%.

Jak Pan(i) ocenia, ile czasu zajmie Panu(i) znalezienie pracy?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Do 1 miesiąca	Liczebność	0	3	6	9
	%	0,0%	9,1%	20,7%	14,1%
Od 2 do 6 miesięcy	Liczebność	2	16	19	37
	%	100,0%	48,5%	65,5%	57,8%
Od 7 do 9 miesięcy	Liczebność	0	9	1	10
	%	0,0%	27,3%	3,4%	15,6%
Od 10 do 12 miesięcy	Liczebność	0	2	1	3
	%	0,0%	6,1%	3,4%	4,7%
Więcej niż 1 rok	Liczebność	0	3	2	5
	%	0,0%	9,1%	6,9%	7,8%
Ogółem	Liczebność	2	33	29	64
	%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabela 56 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na oczekiwaną długość poszukiwania pracy.

Podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej wskazywanym sposobem na znalezienie pracy było *przeglądanie ofert w Internecie*, na taki rodzaj aktywności wskazało 96,7% respondentów. Dużą popularnością cieszyło się również *samodzielne dostarczanie CV do potencjalnych pracodawców* (62,5%). Niemal równie często wskazywanym sposobem poszukiwania pracy było *korzystanie z pośrednictwa Urzędu Pracy* (60,9%). Wśród szukających pracy absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego sporą popularnością cieszy się również *logowanie się na portalach Internetowych i udostępnianie swojego CV*. Na ten rodzaj podejmowanych działań wskazało 57,8% respondentów. Nieco mniejszą popularnością cieszy się *zwracanie się do rodziny z prośbą o pomoc w znalezieniu pracy* (42,2%, wzrost o 15,2 p.p.). Najmniej popularnymi sposobami poszukiwania pracy są *korzystanie z agencji pośrednictwa pracy* (15,6%, spadek o 14,0 p.p.) oraz *przeglądanie ofert pracy w prasie* (21,9%, spadek o 13,2 p.p.). W porównaniu do poprzedniej edycji badania nie zmieniła się kolejność najpopularniejszych sposobów poszukiwania pracy. Na popularności zyskały wszystkie formy poszukiwania pracy poza *korzystaniem z agencji pośrednictwa pracy* oraz *przeglądaniem ofert pracy w prasie*, które zaliczyły spektakularne (o około 14 p.p.) spadki.

Jakie działania podejmuje Pan(i) w celu znalezienia pracy?		Rodzaj studiów			
		Jednolite studia magisterskie	Studia I stopnia	Studia II stopnia	Ogółem
Osobiście roznosić CV do różnych firm	Liczebność	1	23	16	40
	%	50,0%	69,7%	55,2%	62,5%
Przeglądać oferty pracy w Internecie	Liczebność	1	32	29	62
	%	50,0%	97,0%	100,0%	96,9%
Przeglądać oferty pracy w prasie	Liczebność	2	4	8	14
	%	100,0%	12,1%	27,6%	21,9%
Logować się na portalach internetowych i udostępniać swoje CV	Liczebność	2	20	15	37
	%	100,0%	60,6%	51,7%	57,8%
Zwracać się do znajomych z prośbą o pomoc w znalezieniu pracy	Liczebność	1	15	17	33
	%	50,0%	45,5%	58,6%	51,6%
Zwracać się do rodziny z prośbą o pomoc w znalezieniu pracy	Liczebność	0	14	13	27
	%	0,0%	42,4%	44,8%	42,2%
Korzystać z pośrednictwa pracy w urzędzie pracy	Liczebność	1	20	18	39
	%	50,0%	60,6%	62,1%	60,9%
Korzystać z usług firm pośredniczących w poszukiwaniu pracy	Liczebność	0	2	8	10
	%	0,0%	6,1%	27,6%	15,6%
Inne	Liczebność	0	1	1	2
	%	0,0%	3,0%	3,4%	3,1%

Tabela 57 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na planowane sposoby poszukiwania pracy.

6. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADANIA ABSOLWENTÓW UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO Z ROCZNIKA 2014/2015

Poziom uczestnictwa absolwentów w badaniu losów zawodowych

- ✓ W roku akademickim 2015/2016 na Uniwersytecie Rzeszowskim naukę zakończyło łącznie 5572 absolwentów, zaś w Badaniu Losów Zawodowych Absolwentów, realizowanym po ponad roku od zakończenia studiów wzięło udział 812 absolwentów, czyli 14,6% ogółu absolwentów tego rocznika. W grupie tej znalazło się 41 absolwentów jednolitych studiów magisterskich (5,0%, spadek o 2,1 p.p.), 314 absolwentów studiów I stopnia (38,7%, wzrost o 1,8 p.p.) oraz 457 absolwentów studiów II stopnia (56,3% wzrost o 0,3 p.p.).
- ✓ Wśród uczestników badania Losów Zawodowych Absolwentów przeprowadzonym po ponad roku od zakończenia studiów, zdecydowaną większość – 79,1% stanowią kobiety, zaś 20,9% mężczyźni. Co ciekawe, w poprzedniej edycji badania uzyskano dokładnie taki sam wynik. W zależności od rodzaju studiów – jednolitych magisterskich oraz I i II stopnia odsetek absolwentów-mężczyzn biorących udział w badaniu jest bardzo różny i wynosi 17,0% w przypadku studiów II stopnia, 24,2% w przypadku studiów I stopnia oraz 38,7% w przypadku studiów jednolitych magisterskich.
- ✓ W stosunku do poprzednich edycji badania losów zawodowych zanotowano wzrost poziomu ankietyzacji o 4,4 p.p. W analogicznym badaniu absolwentów rocznika 2013/2014 poziom ankietyzacji wyniósł 6,3%, zaś dla rocznika 2014/2015 było to 10,3%, co potwierdza, że obserwowany od kilku lat spadkowy trend uczestnictwa w badaniu został skutecznie przełamany.
- ✓ Należy docenić starania realizatorów badania z Biura Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdyż dzięki ich staraniom i zaangażowaniu udało się przezwyciężyć obserwowane w poprzednich latach niepokojące trendy. Dzięki podjętym działaniom stopień zaangażowania i uczestnictwa absolwentów, a co za tym idzie jakość danych i całego badania, wzrasta.
- ✓ W roku akademickim 2015/2016 naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim zakończyło łącznie 5572 absolwentów, z czego 4426 (79,4%) to absolwenci studiów stacjonarnych, a 1146 (20,6%) to absolwenci studiów niestacjonarnych. Struktura populacji ze względu rodzaj studiów zmieniła się w stosunku do obserwowanej w poprzednich latach. Odsetek

studentów studiów stacjonarnych wzrósł (o 7,4 p.p.), a studiów niestacjonarnych zmniejszył się.

- ✓ Najwyższy poziom uczestnictwa w badaniu losów absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego zanotowano wśród absolwentów *Wydziału Matematyczno – Przyrodniczego* (20,6%), *Wydziału Filologicznego* (17,7%) oraz *Pozawydziałowego Zamiejscowego Instytutu Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych* (16,7%).
- ✓ Najliczniejszą grupę wśród uczestników badania stanowili absolwenci *Wydziału Medycznego* (154 os.) i wydziału *Matematyczno – Przyrodniczego* (95 os.) zaś najmniej licznie reprezentowany był *Wydział Sztuki* (7 os.), *Pozawydziałowy Zamiejscowy Instytut Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych* (8 os.) oraz *Wydział Muzyki* (9 os.).

Status społeczno-zawodowy absolwentów

- ✓ Wśród respondentów badania najliczniejszą, z udziałem 44,8% grupę stanowiły osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach prywatnych, zaś drugą pod względem udziału grupę stanowiły osoby zatrudnione w instytucjach państwowych (30,9%). Trzecią najliczniejszą grupą są osoby bezrobotne, których udział wynosi 10,8%.
- ✓ Zanotowane w badaniu 10,8% bezrobotnych absolwentów należy uznać za dobry wynik. Co prawda jest to odsetek wyższy o 0,8 p.p. od wyników badania z roku 2018, gdy odsetek bezrobotnych wyniósł 10,0%, jednak w badaniach realizowanych przed rokiem 2018 bezrobocie wśród absolwentów było większe. W roku 2017 bezrobotnych było 11,5%, zaś w roku 2016 pozostawanie bez pracy deklarowało 19,8% respondentów.
- ✓ Wielkość stopy bezrobocia wśród absolwentów rocznika 2015/2016 potwierdza obserwowaną od trzech lat poprawę sytuacji na rynku pracy. Równocześnie należy jednak pamiętać, że raport przedstawia dane sprzed pandemii wirusa COVID-19, a należy domniemywać, że jego wpływ na wszystkie sfery życia, w tym na rynek pracy będzie bardzo znaczny i negatywny.

Kontynuacja nauki na studiach wyższych

- ✓ Kontynuację nauki na studiach wyższych zadeklarowało 18,3% respondentów, podczas, gdy w poprzedniej edycji badania było to 16,5%. Odsetek kontynuujących naukę jest zdecydowanie najwyższy w przypadku studentów studiów I stopnia 38,1% (wzrost o 4,8 p.p.). W grupie absolwentów studiów II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich

odsetek kontynuujących naukę na studiach wyższych jest zbliżony i wynosi odpowiednio 5,8% i 5,0%.

- ✓ Większość, bo aż 63,9% respondentów kontynuujących naukę, kształci się na Uniwersytecie Rzeszowskim i w stosunku do ubiegłorocznej edycji badania jest to minimalny spadek (o 3,5 p.p.). Przewaga osób kontynuujących studia na Uniwersytecie Rzeszowskim dotyczy absolwentów studiów I stopnia (68,9%), natomiast wśród absolwentów studiów II stopnia jest to 42,3%. Pytanie o kontynuowanie nauki na Uniwersytecie Rzeszowskim lub innej uczelni zadano jedynie dwóm absolwentom jednolitych studiów magisterskich – próba jest zbyt mała, by można było wyciągać jakiegokolwiek wnioski natury ogólnej.
- ✓ Trzema najczęściej wskazywanymi powodami kontynuowania nauki są: *chęć podniesienia własnych kwalifikacji* (66,0% ; r/r spadek o 5,3 p.p.) oraz *zwiększenie szans na znalezienie dobrej pracy* (50,3% ; bez zmian). Nieco ponad niż ¼ wskazań respondentów (25,2%), jako powód kontynuowania nauki wymieniła *chęć realizacji własnych pasji i zainteresowań*. W przypadku tego ostatniego motywu kontynuowania nauki nastąpił spory, wynoszący 12 p.p. spadek w stosunku do ubiegłorocznej edycji badania.

Kształcenie na Uniwersytecie Rzeszowskim a kompetencje absolwentów

- ✓ Wśród kompetencji poznawczych, na rozwój których wpływ miały studia na Uniwersytecie Rzeszowskim absolwenci najczęściej wskazywali *świadomość potrzeby ciągłego doksztalcania się*. Na rozwój tego rodzaju kompetencji wskazało średnio 65,0% uczestników badania. Drugim najczęściej wskazywanym rodzajem kompetencji, do rozwoju którego przyczyniło się ukończenie studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim była *kreatywność*. Rozwój tego rodzaju kompetencji wskazała połowa (54,9%)
- ✓ Wśród kompetencji osobistych rozwiniętych w trakcie studiów absolwenci rocznika 2015/2016 najczęściej wskazywali *samodzielność w wykonywaniu zadań*. Taką odpowiedź łącznie wskazało 69,7% respondentów. Drugim najczęściej wskazywanym rodzajem kompetencji rozwiniętych podczas studiów na Uniwersytecie Rzeszowskim była *umiejętność organizacji własnej pracy*. Na rozwój tego rodzaju kompetencji wskazało 64,9% uczestników badania.
- ✓ Oceniając wpływ ukończonych na Uniwersytecie Rzeszowskim studiów na rozwój kompetencji społecznych, respondenci najczęściej wskazywali na ich pozytywny wpływ

i rozwój w zakresie *umiejętności pracy w zespole* (67,0%) oraz *prezentacji konkretnego zagadnienia* (58,0%)

- ✓ Wpływ studiów na rozwój kompetencji specjalistyczno-technicznych związanych z przygotowaniem zawodowym został przez respondentów oceniony bardzo surowo niezależnie od rodzaju studiów. Obszarami, w których absolwenci zauważali największy wpływ studiów na rozwój kompetencji było *wykorzystanie teorii w praktyce* oraz *obsługa komputera* i *specjalistyczne umiejętności zawodowe*. Jednoznacznie negatywnie oceniony został wpływ studiów na rozwój kompetencji związanych z komunikowaniem się w języku obcym. Zarówno bierna jak i czynna znajomość języków obcych została przez absolwentów oceniona negatywnie niezależnie od rodzaju ukończonych przez nich studiów.

Zadowolenie z ukończonych studiów

- ✓ Absolwenci są w większości zadowoleni z wyboru Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zdecydowana większość uczestników badania poleciłaby swoim znajomym studia na Uniwersytecie Rzeszowskim. Odsetek odpowiedzi pozytywnych („zdecydowanie tak” i „raczej tak”) wahał się od 43,9% w przypadku absolwentów jednolitych studiów magisterskich, poprzez 61,8% wśród absolwentów studiów I stopnia do 69,6% gdy oceniali absolwenci studiów II stopnia.
- ✓ Zarekomendowanie znajomym ukończonego przez siebie kierunku studiów zadeklarowało 26,8% absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 36,6% absolwentów studiów I stopnia i 37,6% absolwentów studiów II stopnia.
- ✓ Na pytanie o braki w programie studiów absolwenci rocznika 2015/2016, podobnie jak ich koledzy w poprzedniej fali badania, najczęściej wskazywali na niedostateczny nacisk na zdobywanie umiejętności praktycznych. Na kolejnych miejscach wśród najczęściej wskazywanych braków w programie studiów znalazły się zagadnienia związane ze współpracą z pracodawcami i dostępem do informacji nt. rynku pracy.

Kierunki migracji zawodowej absolwentów

- ✓ Większość respondentów badania poszukiwała pracy w województwie podkarpackim (65,0%), poza nim pracy poszukiwało 35,0% absolwentów. Są to wartości niemal identyczne z odnotowanymi w poprzedniej edycji badania. W przeciągu ostatniego roku sytuacja na rynku pracy wydaje się stabilna, a przez to skłonność absolwentów do

poszukiwania pracy poza województwem podkarpackim nie uległa zmianie. Należy pamiętać, że dane do badania zostały pozyskane przed wybuchem epidemii COVID-19, a zatem nie uwzględniają jej wpływu na rynek pracy.

- ✓ Poza granicami Polski pracy poszukiwało 30,8% biorących udział w badaniu absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego i było to o 6,1 p.p. więcej niż w badaniu z roku 2018 (rocznik 2014/2015). Najczęściej w celach zarobkowych wyjeżdżali z kraju absolwenci jednolitych studiów magisterskich (34,1%), rzadziej studiów II stopnia (31,8%), a najrzadziej studiów I stopnia (29,8%). W porównaniu z wynikami badania rocznika 2014/2015 we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na rodzaj studiów zwiększyła się ilość studentów mających za sobą doświadczenia pracy w innych krajach.

Podnoszenie kwalifikacji

- ✓ Pomimo ukończenia studiów, 69,3% absolwentów deklaruje dalsze podnoszenie swoich kwalifikacji. Warto zauważyć, że odsetek ten rośnie drugi rok z rzędu, a wzrost ten wynika zarówno z faktu kontynuowania studiów wyższych (tegoroczne dane wskazują, że studia kontynuuje jedynie 18,3% respondentów,), jak również z podejmowania innych działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji.
- ✓ Najczęściej wskazywanymi sposobami podnoszenia kwalifikacji pozostaje respondentów wskazał na *samokształcenie* (63,2%, wzrost o 4,0 p.p.) oraz uczestnictwo w kursach zawodowych wskazane przez 50,8% respondentów (wzrost o 2,3 p.p.).

Informacje o absolwentach podejmujących zatrudnienie

- ✓ Zatrudnienie (również w formie stażu) deklaruje 87,5% 90,2% absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego. Jest to wynik o 2,7 p.p. niższy niż w realizowanym rok temu badaniu rocznika 2014/2015.
- ✓ Wśród biorących udział w badaniu pracujących najemnie absolwentów 44,8% jest zatrudnione w firmach prywatnych, 30,9% w instytucjach państwowych, zaś 2,2% respondentów jest na stażu. Nieco wyższy niż w poprzednich latach odsetek respondentów godzi pracę najemną z prowadzeniem własnej działalności gospodarczej (1,4%) lub kontynuowaniem studiów (3,8%).
- ✓ Dla 45,3% respondentów deklarujących, że pracują najemnie aktualnie wykonywana praca jest pierwszą po zakończeniu studiów (wzrost o 2,1 p.p.). Dla 29,7% respondentów jest to

druga (spadek 5,2 p.p.), a dla 17,0% trzecia praca (wzrost o 1,9 p.p.) „po studiach”. Respondentów, którzy zmieniali pracę czterokrotnie jest 6,9% (spadek o 1,7 p.p.) zaś pięciokrotnie i więcej 2,8%.

- ✓ Wśród uczestników badania, inaczej niż w latach poprzednich, najliczniejszą grupę stanowią osoby pracujące na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Odsetek takich umów wynosi 47,0% i w stosunku do badania z roku 2018 wzrósł o 12,2 p.p. Drugą najliczniejszą grupą byli pracownicy zatrudnieni na podstawie umów o pracę na czas określony (39,0%, spadek o 8,2 p.p.). Nie zmienił się odsetek respondentów pracujących na podstawie umów na okres próbny i na zastępstwo – jest to odpowiednio 2,9% i 4,1%. Na umowach „śmieciovych” czyli umowie o dzieło i umowie-zlecenie pracowało łącznie 4,8% absolwentów. Ze staży absolwenckich skorzystało 2,0% respondentów i jest to ponad dwukrotnie mniej (spadek o 3,5 p.p.) niż w roku 2018. Bez żadnej formalnej umowy pracuje zaledwie dwóch absolwentów rocznika 2015/2016, czyli 0,1% uczestników badania, co jest wynikiem najniższym spośród badań realizowanych w latach 2016 - 2019.
- ✓ Wśród absolwentów wykonujących pracę najemną, w 22,7% przypadków, nie ma ona nic wspólnego z ukończonym kierunkiem studiów, w 31,2% jest częściowo związaną z ukończonymi studiami, zaś pracę całkowicie zgodną z wykształceniem wykonuje 41,9% absolwentów. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich odsetek osób deklarujących pracę zgodną z wykształceniem wyniósł 50,0% (spadek o 12,2 p.p.), wśród absolwentów studiów I stopnia 40,7% (wzrost o 2,1 p.p.), zaś wśród absolwentów studiów II stopnia 41,8% (wzrost o 0,5 p.p.).
- ✓ Wśród absolwentów studiów I i II stopnia najczęściej wskazywanym przedziałem dochodów jest od 1901 do 2300 PLN, dla porównania w poprzedniej edycji badania był to przedział niższy - od 1501 do 1900 PLN. Wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich, najczęściej wskazywanym przedziałem dochodów było podobnie jak w poprzednim roku powyżej 3101 PLN.

Informacje o absolwentach prowadzących działalność gospodarczą

- ✓ łącznie 47 absolwentów (5,8%) rocznika 2015/2016 prowadziło w chwili realizacji wywiadu własny biznes. W gronie tym znalazło się 5 absolwentów jednolitych studiów magisterskich, 14 absolwentów studiów I stopnia oraz 28 absolwentów studiów II stopnia. Warto zauważyć, że w badaniu poprzedniego rocznika (2014/2015) odsetek absolwentów

prowadzących własną działalność gospodarczą wynosił 3,3%, zaś obecnie wynosi on 5,8%, co oznacza wzrost o 2,5 p.p., ale o ponad 43%.

- ✓ Najczęściej wskazywanymi powodami podjęcia własnej działalności gospodarczej są, podobnie jak przed rokiem, *chęć pracy na swoim* (51,1%, wzrost o 9,0 p.p.) oraz *możliwość zrealizowania własnych pomysłów* (44,7%, wzrost o 18,4 p.p.). Kolejnymi powodami założenia działalności gospodarczej są *możliwość samodzielnego planowania pracy* (38,3%, wzrost o 12,0 p.p.), *była to konieczność* (29,8%, spadek o 12,3 p.p.), *trudność ze znalezieniem pracy* (19,1%, spadek o 12,4 p.p.) oraz pozytywne przykłady prowadzenia działalności w rodzinie (12,8%, wzrost o 7,5 p.p.).

Informacje o absolwentach pozostających bez zatrudnienia

- ✓ Spośród biorących udział w badaniu 812 absolwentów rocznika 2015/2016 bez pracy pozostają 102 osoby. Spośród nich bycie osobą bezrobotną deklaruje 88 respondentów, co odpowiada 10,8% stopie bezrobocia (wzrost o 0,8 p.p. do poprzedniej edycji badania). Wynik bardzo zbliżony do zeszłorocznego oznacza to stabilizację sytuacji absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego na rynku pracy.
- ✓ Biorąc pod uwagę rodzaj studiów, najwyższy odsetek absolwentów pozostających bez pracy było wśród absolwentów studiów I stopnia (13,4%), następnie studiów II stopnia (9,6%). Najniższą stopę bezrobocia zanotowano wśród absolwentów jednolitych studiów magisterskich (4,9%).
- ✓ Większość (63,6%) pozostających bez pracy absolwentów jest zarejestrowana jako osoby bezrobotne we właściwym Urzędzie Pracy. W stosunku do zeszłego roku wskaźnik absolwentów zarejestrowanych w Urzędzie Pracy spadł o 7,1 p.p.
- ✓ Niemal 73% pozostających bez pracy absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego deklaruje, że poszukuje pracy (znaczący wzrost, o 8,9 p.p.). Niezależnie od rodzaju studiów odsetek osób poszukujących pracy wyraźnie wzrósł w porównaniu do poprzedniej edycji badania.
- ✓ Najczęściej wskazywanymi sposobami na znalezienie pracy było *przeglądanie ofert w Internecie* (96,7%), *samodzielne dostarczanie CV do potencjalnych pracodawców* (62,5%) i *korzystanie z pośrednictwa Urzędu Pracy* (60,9%). Sporą popularnością cieszy się również *logowanie się na portalach Internetowych i udostępnianie swojego CV* – na ten rodzaj podejmowanych działań wskazało 57,8% respondentów.

7. SPIS TABEL

Tabela 1 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego w roku akademickim 2015/2016 oraz uczestnicy II etapu badania losów zawodowych - w podziale na wydziały i typ studiów.....	14
Tabela 2 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na wiek.	17
Tabela 3 Wydział, na którym studiowali objęci badaniem absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.....	17
Tabela 4 Kierunek studiów ukończony przez objętych badaniem absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (kolejność kierunków alfabetyczna).	20
Tabela 5 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na zamieszkiwane województwo.....	21
Tabela 6 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na miejsce zamieszkania poza Polską.	22
Tabela 7 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na status społeczno-zawodowy.	25
Tabela 8 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na kontynuację nauki.	27
Tabela 9 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według miejsca kontynuacji nauki.	28
Tabela 10 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według kierunku, na którym kontynuują naukę na Uniwersytecie Rzeszowskim.....	28
Tabela 11 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według rodzaju studiów na kierunku innym niż dotychczas ukończony.	29
Tabela 12 Nowy kierunek studiów podejmowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.....	30
Tabela 13 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na przyczyny kontynuowania studiów.	31
Tabela 14 Rozkład odpowiedzi na pytanie o powody wyboru ukończonego w roku 2013 kierunku studiów na UR.....	32
Tabela 15 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji poznawczych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.	34

Tabela 16 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji osobistych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (w %).	35
Tabela 17 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji społecznych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (w %).	37
Tabela 18 Ocena wpływu kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim na rozwój kompetencji specjalistyczno-technicznych absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich (w %).	39
Tabela 19 Ocena kształcenia na ukończonym kierunku i na Uniwersytecie Rzeszowskim w opinii absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich, po roku od zakończenia studiów.	41
Tabela 20 Braki w programie studiów w opinii absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.	42
Tabela 21 Absolwenci studiów I stopnia ze względu na poszukiwanie pracy poza województwem podkarpackim.	44
Tabela 22 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na podejmowanie pracy poza granicami kraju.	44
Tabela 23 Kraje, do których absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich wyjeżdżali w celach zarobkowych.	46
Tabela 24 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na plany wyjazdu zarobkowego za granicę.	47
Tabela 25 Kraje planowanej emigracji absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.	48
Tabela 26 Podnoszenie kwalifikacji przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.	49
Tabela 27 Działania podejmowane w celu podnoszenia kwalifikacji przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich.	50
Tabela 28 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego ze względu na status zawodowy oraz rodzaj studiów.	51
Tabela 29 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego ze względu na status zawodowy oraz ukończony kierunek studiów.	53
Tabela 30 Absolwenci studiów jednolitych, I i II stopnia pracujący najemnie ze względu na liczbę dotychczasowych miejsc pracy.	54

Tabela 31 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na czas poszukiwania pierwszej pracy.	55
Tabela 32 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na rodzaj posiadanej umowy w obecnej pracy.	56
Tabela 33 Powiązanie kierunku studiów ukończonego przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich z wykonywaną przez nich pracą.	58
Tabela 34 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według lokalizacji firmy, w której są zatrudnieni.	59
Tabela 35 Miejsce lokalizacji firm zatrudniających absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego pracujących poza województwem podkarpackim.	60
Tabela 36 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego pracujący najemnie ze względu na branżę, w których są zatrudnieni.	62
Tabela 37 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na osiągnięte zarobki.....	63
Tabela 38 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na plany założenia działalności gospodarczej.	64
Tabela 39 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzący działalność gospodarczą ze względu na ukończony rodzaj studiów oraz łączenie działalności gospodarczej z pracą najemną i studiami wyższymi.....	65
Tabela 40 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzący działalność gospodarczą ze względu na ukończony kierunek studiów oraz łączenie działalności gospodarczej z pracą najemną i studiami wyższymi.....	66
Tabela 41 Moment założenia działalności gospodarczej w zależności od rodzaju studiów	67
Tabela 42 Powiązanie kierunku studiów ukończonego przez absolwentów studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą.....	68
Tabela 43 Absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego prowadzący działalność gospodarczą ze względu na przyczyny założenia firmy.....	69
Tabela 44 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według lokalizacji własnej działalności gospodarczej.....	70
Tabela 45 Miejsca w których zlokalizowane są firmy założone przez absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego z rocznika 2014/2015.	70

Tabela 46 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich prowadzący działalność gospodarczą ze względu na korzystanie ze wsparcia finansowego przy zakładaniu firmy.....	71
Tabela 47 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich według poziomu zarobków uzyskiwanych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.	72
Tabela 48 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na czas pozostawania bez pracy.....	73
Tabela 49 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na rejestrację we właściwym urzędzie pracy.....	74
Tabela 50 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na podejmowanie pracy po zakończeniu studiów.	74
Tabela 51 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na dotychczasową liczbę miejsc pracy.....	75
Tabela 52 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na plany założenia własnej działalności gospodarczej.....	76
Tabela 53 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na poszukiwanie pracy w momencie realizacji badania.	76
Tabela 54 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na powody braku aktywności w poszukiwaniu pracy. (n=24).....	77
Tabela 55 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na częstotliwość poszukiwania pracy w ostatnim miesiącu.	78
Tabela 56 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na oczekiwaną długość poszukiwania pracy.	79
Tabela 57 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pozostający bez zatrudnienia ze względu na planowane sposoby poszukiwania pracy.	80

8. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na płeć.	16
Wykres 2 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na formę studiów.	18
Wykres 3 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich ze względu na kryterium miejsca zamieszkania.	20
Wykres 4 Rozkład odpowiedzi na pytanie: „Czy w perspektywie najbliższych 6 miesięcy planuje Pan(i) przyjazd do Polski na stałe?” ze względu na rodzaj studiów.	23
Wykres 5 Absolwenci rocznika 2015/2016 ze względu na status społeczno-zawodowy i rodzaj studiów.	26
Wykres 8 Absolwenci studiów I i II stopnia oraz jednolitych magisterskich pracujący najemnie ze względu na zajmowane stanowisko.....	57